Europos LIETUVIS

Nr. 28. (519) 17. 7. 1958 — Londonas, 1958 metų, liepos mėn., 17 d. — IX metai

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Tarybinio bloko pastangos susicementuoti

Rašo L. Narimantas

Iš Varšuvos mus pasiekė du juokai, nušviečiantieji padėtį Lenkijoje. Viename jų šitaip sakoma: Susitinka du draugai. Pirmasis klausia: „Kaip sekasi?"

Antrasis atsako: „Geriau".

Pirmasis teiraujasi nustebęs: „Kaip tai geriau?"

Antrasis paaiškina: „Geriau nekalbėti..."

Antrasis juokas dar švelnesnis. Varšuvoje kalbama, kad Gomulka, atėjęs į valdžia, viešai pasakė tai, ką galvojo kiekvienas Lenkijos pilietis. Šiandien Lenkijoje padėtis tiek sušvelnėjusi, kad kiekvienas pilietis turi teisę viešai pasakyti, ką jis galvoja, tik vienas Gomulka negali...

Chruščiovui vėl susipykus su Tito ir žodžius parėmus darbais — sušaudžius Nagy ir daugelį kitų vengrų, Vakarai domėjosi, kaip elgsis Gomulka, kuris savo metu aiškiai palaikė Tito ir aukštu tonu pabrėžė Lenkijos pasiryžimą eiti į socializmą lenkišku keliu.

Vakarus buvo pasiekusios žinios, kad Gomulka protestavęs prieš Nagy nužudymą. Paskui atbangavo Gomulkos per radiją Gdynėje jūros dienos šventės proga pasakyta kalba, kurioje jis, kaip Pilotas, nusiplovė rankas pareikšdamas, kad Vengrijos vidaus reikalai neliečia jo... Londono lenkai, anksčiau simpatizavę Gomulkai, pradėjo šnekėti, kad jis kalbėjęs ne lenkiškai, bet rusiškai. Tokie spėliojimai, tur būt, ne be pagrindo, nes visiems žinoma, kad rusai mėgsta paruošti kalbėtojams ištisus tekstus.

Kaip ten bebūtų šiandieną, sakoma, Lenkijoje Gomulka palaikomas ne tik savo artimųjų simpatikų, bet ir antikomunistinės visuomenės. Jie gerai žino, kad, Gomulkai kritus, jį pakeistų sovietinė karinė diktatūra. Dėl to nėra ko stebėtis, jei jis prisiderino prie Maskvos - Pekino linijos, Maskvos ginče su Tito atsistodamas socialistinio bloko pusėje. Lenkijos geografinė padėtis paraližuoja Gomulkos liežuvį ir veiksmus — Lenkija iš visų pusių apsupta komunistinių valstybių.

Vienoje savo paskutiniųjų kalbų Chruščiovas vėl neužmiršo prisiminti Jugoslavijos politinių vadovų, išvadindamas juos banditais. Tai rodo, kaip giliai Kremliaus valdovas pergyveno pulkininko Nassero ir maršalo Tito pasitarimus. Spėjama, kad Chruščiovas tyčia pasakė tą kalbą, kai pulkininkas buvo susitikęs su maršalu, norėdamas įspėti Nasserą nepakliūti į maršalo voratinklį.

Chruščiovui reikia įtikinančių laimėjimų užsienyje. Jam reikia pabrėžti ir patvirtinti savo vaidmenį kaip vado, stovinčio viso pasaulio komunistinio bloko priekyje. Jei „neutraliųjų" valstybių tarpe mažėtų Rusijos įtaka, Chruščiovas galėtų smarkiai nukentėti namie, kur ideologiniai ginčai eina iki „peilių". Ieškodama pasisekimo, Rusija, ilgai išsisukinėjusi, sutiko net siųsti savo delegatus į Ženevos atominių ekspertų konferenciją.

Nėra abejonės, kad Mao Tse-tungas labai primygtinai nurodinėja Chruščiovui, kaip laikytis užsienio reikalais. Chruščiovo kartūs žodžiai prieš Tito sutapo su dar kartesniais Pekino žodžiais. Kinų „Jen Jin Minh Pao" (Liaudies dienraštis) pavadino Titą nykštuku, bejėgiškai spiaudančiu viršun į milžino veidą, kurio seilės krintančios atgal ant jo paties...

Kinija kasdien skelbia reikalą sustiprinti, kaip komunistai sako — sumonolitinti, savąjį bloką. Pats Mao Tse-tungas ne bekalba apie įvairių gėlių žydėjimą, bet tik visomis jėgomis rauna ten, matyt, smarkiai įsikerojusias piktžoles.

Dėl Kinijos vienas dalykas ypač įdomus. Tito, atsakydamas kiniečių milžinui, nepagailėjo savo spaudoje karčių žodžių, paaiškindamas savo pažiūras į socializmą ir apkaltindamas Kiniją karo kurstymu — rengimusi karinėms avantiūroms. Kinijos spauda atsakė ir sumaišė su dulkėmis jai nepatikusius Tito teigimus, išskyrus aukščiau paminėtąjį. Tokiu būdu pasitvirtintų Japonijos slaptosios žvalgybos paskelbtieji pranešimai apie Kinijoje vykstančius labai rimtus pasirengimus karinei ekskursijai Azijoje, kurios tikslas — išstumti amerikiečius iš Pacifiko.

Pasaulinės parodos temomis

Briuselio pasaulinė paroda, jei neturėtume galvoje visą mėnesį užtrukusio naujos Belgijos vyriausybės sudarinėjimo, yra šios šalies visų gyventojų dėmesio centras. Su paroda susijusieji klausimai spaudos smulkiai aptariami, kiekvienas aukštas svečias iškilmingai priimamas, kiekvienas milijoninis lankytojas mielai sveikinamas. Jau susilaukta ir 14-milijoninio lankytojo. Spauda neaplenkė ir žiurkių. Taip, tikrųjų rudų keturkojų, kurios, suviliotos sovietiško kaviaro ir vodkos ir kitų pavilijonų virtuvių skanėstų, buvo paskelbusios šūkį: „Visos žiurkės, aplankykime Expo-58!" Bet Belgija ir Olandija turi savo legendarinius žiurkių tramdytojus, kaip anasai iš Hameln, ir žiurkių pavojus parodai jau nebegresiąs.

Prieš kokią savaitę prez. Eisenhoweris buvo čia atsiuntęs savo asmeninį įgaliotinį ištirti, ar JAV pavilijone viskas kaip reikiant ir ar pavilijono rengėjai kartais nepersistengė. Mat, kai kurie padorūs amerikiečiai, apžiūrėję pavilijoną, pasipiktino dalimi meno kūrinių ir, grįžę Amerikon, parašė prezidentui laiškus, kad taip atstovauti Amerikai esąs skandalas. Ištyrus šį reikalą, visos Amerikos pavilijono meno įžymybės paliekamos skirtoje garbingoje vietoje.

Belgija yra prancūzų - flamų kalbų kraštas. Rytų kantone vartojama dar ir vokiečių kalba. Todėl nenuostabu, kad kiekviena grupė turi vienodas teises reikalauti, jog jos kalba būtų visur lygiai traktuojama. Bet parodoje ne visur taip yra. Yra pavilijonų su vien prancūziškais užrašais, kuriuose nėra flamiškųjų. Todėl flamų nepasitenkinimas reiškiamas per vietinę spaudą ir demonstracijomis pačioje parodoje. Štai birželio 28 d. parodos lankytojai turėjo progos išvysti tokį reginį: nuo Atomiumo parodos alėja traukė grupė flamų demonstrantų. Priešakinis jų nešė didelį plakatą su flamišku ir prancūziškų užrašais: „Flamai ir olandai nepageidaujami šiuose pavilijonuose". Paskui jį ėjo flamės merginos su mažesniais plakatais, kuriuose buvo išvardyti šie pavilijonai: Prancūzija, Paryžius, Arabija, Argentina, Brazilija, Meksika, Turkija, Jugoslavija. Po jų buvo nešami du plakatai su šitokiais šūkiais: „Mes reikalaujame, kad Expo - 58 visuose pavilijonuose flamų ir prancūzų kalbos būtų lygiai traktuojamos". Kiti plakatai anglų ir vokiečių kalbomis su tais pačiais transparentais sekė iš paskos. Plakatų eisenos gale buvo nešami dar 4 plakatai flamų, prancūzų, anglų ir vokiečių kalbomis: „Paskutinis įspėjimas!"

Žinoma, policija šią demonstraciją sulaikė, bet „paskutinis įspėjimas" taip ir liko Expo-58 administracijos biuro ir visos parodos klimate, lyg koks debesis. Ir niekas nežino, kuo jis gali baigtis. Flamų laikraščiai pažymi, kad dėl tolimesnių įvykių bus kalti ne flamai.

Dieną prieš tai Briuselio spauda išsispausdino sensaciją, kad Maskvos Bolšoj Baleto šokėja Olga Lepešinskaja, dalyvaujanti rusų baleto ansamblyje, vienoje Briuselio puošmenų krautuvėje apsivogė, kaip prieš dvejis metus Londone rusų sportininkė Nina Ponomareva. Dėl Ninočkos 5 skrybėlaičių rusai buvo nutraukę tada tarpvalstybines sporto rungtynes, ir vos nenutrūko Maskvos Didžiojo Teatro gastrolės Londone. Olgos Lepešinskos rankinuke atsidūrė dvi poros pirštinaičių, truputį sagų baltiniams, kažkoks plastikos menknieka is ir moteriškas skėtis. Kai su išsineštais neapmokėtais daikteliais ji buvo sulaikyta ir policijos inspektoriaus apklausinėta, paaiškėjo, kad ši persona yra Bolšoj Baleto ansamblio šokėja. Žinoma, kalta vagyste ji neprisipažino.

Savo didžiuliame pavilijone rusai reklamuoja Vakarų pasauliui šias 4 svarbiausias temas: Sov. Sąjunga — taiką mylinti ir demokratiška valstybė; Sov. Sąjunga mokslo ir technikos srityje toli pažengusi į šalis; Sov. Sąjunga — socialistinis rojus ir Sov. S-ga meno ir kultūros kraštas. Paprastam lankytojui rusų pavilijone sunku pastebėti komunistų partijos vadovavimo jungą ir todėl jų propaganda laimi. Savo propagandai dar labiau sutirštinti, Kremlius siunčia į Vakarus geriausias ir stipriausias meno pajėgas, sakysim, Bolšoj Balet, kuriame dalyvauja iki 240 artistų ir šių dienų garsioji balerina Galina Ulanova.

Olgos Lepešinskos pademonstruotoji propaganda šiuo atveju Kremliui nesuteiks garbės. Ar tai ir dar kartą ne įrodymas, kad rusų pavilijono prabangos dalykėliai išstatyti tik Vakarų žiūrovams parodyti, o savo žmonės, net žymios balerinos savo tėvynėje jų negali nusipirkti? Olga Lepešinskaja buvo Stalino labiausiai mėgiama balerina. Laikraščių žiniomis, rusų atstovybė Briuselyje už pavogtąsias prekes su mokėjo krautuvei apie 1150 frankų, o balerina išsivedė iš viešbučio, įsodino į taksi ir išsivežė. Kadangi daiktai apmokėti, Belgijos teismo įstaigos laiko šią bylą baigta.

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios kodėl nustojo gaminęs.

aiškios ir be aiškinimų.

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

PRISIPAŽINO

„Tiesoje" sausio mėn. buvo išspausdintas feljetonas „Sprendimai ir atsakymai". Jame buvo kritikuojamas Kauno miesto vykdomasis komitetas už tai, kad iš man paskirto buto (Širvintų g. 8) neiškeldina įsibrovėlės Skupienės, nors LTSR Aukščiausiojo teismo sprendimu iš ten seniai turėjo būti iškeldinta.

Miesto vykdomasis komitetas pripažino, kad feljetone iškeltieji faktai teisingi ir man atsiuntė dar vieną raštą: „Skupienė bus iškeldinta greitu laiku".

Tačiau po to praėjo vėl beveik keturi mėnesiai, o nieko nepadaryta. Kai neseniai dar kartą paklausiau, kada pagaliau galėsiu užimti savo butą, Samuolis — patalpų paskirstymo skyriaus viršininkas — pareiškė:

— Kaip bekalbėtume, drg. Skupienė butą pirko. Įeik į jos padėtį. Įkelsiu ten tave, kai ją aprūpinsiu geru butu.

Nieko sau prisipažinimas!..

V. Eidukaitis

Iš „Tiesos", 1958.5.18.

PILSTYMO MAŠINA SUGEDO

— Kefiro yra?
— Nėra.
— Grietinė indeliuose yra?
— Tik pilstoma.
— Man lietuviško sūrio.
— Neturim.
— O pieno šampano yra?
— Irgi nėra.

Tokį atsakymą šiomis dienomis jūs išgirsite kiekvienoje Vilniaus pieno parduotuvėje.

— Kodėl gi taip? — pasipiktinęs rėžia pirkėjas. — Visą žiemą — kokių nori pieno produktų, atėjo vasara — pritrūko.

— Jau dvi savaitės, kai pieno kombinate sugedus pilstymo mašina, — bando aiškinti pardavėjas.

— Gal ji kartais pilsto ir lietuvišką sūrį?

— Mes reikalaujam, bet kombinatas kaž

KONKURENTAI

Nepatiko Švenčionėlių geležinkelio stoties restorano direktoriui Levinskiui vartotojų kooperatyvo arbatinėje.

— Kiek daug čia lankytojų! — nustebęs prabilo jis. — Štai kas man planą žlugdo.

Restorano direktorius staiga užsidega troškimu, kad visi miesto gyventojai lankytų tik jo įstaigas.

— Bet kaip tai padaryti?

Neilgai laužė galvą Levinskis dėl šios problemos. Išėjęs iš arbatinės, jis pamatė laisvą plotą tarp restorano filialo — bufeto, kiosko, budinčios parduotuvės ir tarp arbatinės. Nutarė jis toje vietoje įsteigti dar vieną filialą — erdvų bufetą alkoholiniams gėrimams realizuoti.

— Čia bus mūsų patrulis, — paaiškino Levinskis statytojams. — Žmonės, praėję pro restoraną, nepateks į kooperatyvo arbatinę. Juos sulaikys „patrulis".

Panašiai atsitiko ir Ignalinos geležinkelio stotyje. Čia yra Švenčionėlių restorano bufetas, mieste atidaromas dar vienas Švenčionėlių stoties restorano filialas, kur pardavinėjama degtinė.

— Nieko nebus, — sako išradingasis Ignalinos rajono vartotojų kooperatyvų reikalų valdytojas Zujevas. — Nenukonkuruosite. Jūs atidarėte vieną bufetą, o mes atidarysime du.

Pasakyta — padaryta. Dar padidėjo degtinę pardavinėjančių taškų tinklas. Dabar tokių taškų Ignalinoje šeši ir visi greta vienas kito.

Tik ne dėl prekiavimo kultūros kovoja šių dviejų prekybinių sistemų darbuotojai.

P. Gražys

Iš „Tiesos", 1958.5.18.

Septynios DIENOS

SUSIRGO KARALIENĖ

Keliaudama pagal nustatytąją programą per kraštą, peršalo ir susirgo D. Britanijos karalienė. Dėl ligos kelionė turėjo būti nutraukta.

KIPRAS KARŠTĖJA, NUŽUDYMŲ DAUGĖJA

Praeitą savaitę buvo nužudyta apie 50 Kipro salos gyventojų, ir graikai už kai kurių savo tautiečių mirtį kaltina turkus, ir atvirkščiai.

Gubernatorius stengiasi raminti įsisiūbavusius gyventojus, bet teroro veiksmų banga nesilpnėja.

NEUŽMIRŠTAMAS TROJOS ARKLYS...

Atvažiavęs į R. Vokietiją, Chruščiovas savo kalboje vėl užsipuolė jugoslavus, kuriuos jis vėl išvadino imperialistiniu Trojos arkliu, per daug smarkiai mosuojančiu uodega.

Vokiečiams jis pasakė, kad kitais metais jau jiems nebereikėsią mokėti už išlaikymą savo krašte 25 divizijų rusų kariuomenės.

BEZDŽIONŽMOGIAI

Rusų prof. Poršnev rašo „Komsomolskaja Pravda" laikraštyje, kad Mongolijos dykumose būsią dar bezdžionžmogių, panašių į mongolus, bet apskritesniais pečiais, daugiau prilenktais keliais ir apžėlusių rausvai juosvais plaukais.

BANDYMAI NULINČIUOTI

Sovietiškieji armėnų kaimiečiai primušė amerikiečių pulkininką ir norėjo pakarti majorą, nusileidusius parašiutais iš degančio lėktuvo.

DR. ADENAUERIS NESKUBA

Priešingai anksčiau skelbtosioms žinioms, kad Dr. Adenaueris norįs skubiai išsiaiškinti su gen. de Gaulle dėl atominio apsiginklavimo, laisvosios prekybos ir karinio abiejų kraštų bendradarbiavimo, dabar vokiečių vyriausybė praneša, jog bus laukiama, kol labiau paaiškės gen. de Gaulle politika. Be to, Bonnoje didesnio entuziazmo nekelia Prancūzijos reikalavimas duoti 180 mil. markių Vokietijoje esančiai prancūzų kariuomenei išlaikyti.

PRASMINGOS DOVANOS

Rytų Nigerijos min. pirm. Dr. Azikiwe, keliaudamas per savo kraštą, buvo apdovanotas dviem kardais, kaip valdžios ženklu, o viena bendruomenė pridėjo ir nendrinę lazdą apvanoti blogiesiems. Ogidi jam buvo įteiktas jo paties biustas, skaitančio bibliją, ir butelys „Azal" — priemonė partijai apvalyti.

TEISMAI IR KALĖJIMAI

Vengrijoje reikalaujama smarkiai, net iki mirties bausti tuos 100 asmenų, kurie neseniai buvo suimti už priešvalstybinę veiklą.

14 asmenų, kurie 1956 m. padėjo kam pabėgti iš Vengrijos, dabar nubausti kalėjimu.

Oficialūs sluoksniai paneigia gandus, kad slapto teismo buvusi nuteista Rajk žmona su kitais 4 Imre Nagy šalininkais. Neoficialūs tvirtina, kad ji gavusi 12 metų kalėjimo.

POETO PASISAKYMAI

Amerikiečių poetas Ezra Pound, kuris prieš 12 metų amerikiečių buvo suimtas Italijoje už prohitleriškas kalbas, parvežtas namo ir padėtas beprotnamin, neseniai išleistas, atvažiavo vėl gyventi Italijon. Kai reporteriai jį paklausė, koks yra garsiausias amerikiečių poetas, jis atsakė: „Ezra Pound". Į reporterių klausimą, kada jis buvo paleistas iš beprotnamio, jis atsakė: „Niekados. Kai išėjau iš ligoninės, tai dar gyvenau Amerikoje, o visa Amerika yra bepročių prieglobstis".

PIETŲ AFRIKA RESPUBLIKOS REIKALU

Pietų Afrika, vedanti smarkią rasinę politiką, savo valstybininkų lūpomis kartais prasitaria apie išstojimą iš britų karalijos ir įsteigimą respublikos. Dabar vyriausybinis laikraštis „Die Burger" apklausinėjo įprastu tokiais atvejais būdu žmones tuo respublikos reikalu. Tik vienas procentas pasisakė prieš respubliką, 78 proc. už respubliką britų karalijos šeimoje, 20 proc. už respubliką be britų karalijos, beveik 68 proc. už prezidentą be vykdomosios galios ir 32 proc. už amerikoniškojo tipo prezidentą.

AMERIKOJE NEDARBAS DAR AUGA

Birželio mėn. Amerikoje buvo 5.437.000 bedarbių. Tai didžiausias skaičius per pastaruosius 7 metus. Vien per birželio mėn. bedarbių padidėjo 533.000.

D. Britanijoje bedarbių skaičius mažėja. Birželio mėn. vidury visiškų bedarbių buvo 368.000.

SUOMIJOS RINKIMAI

Suomių parlamento rinkimuose padaugėjo balsų už komunistus ir konservatorius. Spėjama, kad čia kaltas buvusių vyriausybių nepastovumas.

VOKIETIJOS SRITINIAI RINKIMAI

Šiaurės Reino - Westfalijos rinkimuose į vietinį parlamentą krikščionys demokratai gavo 104 atstovus, socialdemokratai 81, laisvieji demokratai 15.

PER SAVAITĘ PERAUKLĖJO

Tientsine, šiaurinės Kinijos prekybiniame centre, galutinai panaikinta privati prekyba. 37.000 to miesto prekybininkų per savaitę buvo perauklėti ir paskirstyti į įvairius darbus (prieš perauklėjimą pradedant 2.700 smulkių prekybininkų buvo sučiupti verčiantis spekuliacija).

PASAULYJE

Į Egiptą pabėgo vokietis Dr. Hans Eisele, kuris kaltinamas Buchenwaldo koncentracijos stovykloje atliktais nusikaltimais.

— Į D. Britaniją atvažiavo dainuoti Amerikos negras dainininkas Paul Robeson, kuriam dėl prokumunistinių palinkimų 8 metus buvo atsakyta užsienio paso teisė.

— Sekantis, aštuntasis Tarptautinis Vėžio Kongresas numatytas 1962 m. sušaukti Rusijoje.

— Prancūzų Alžyro karinis viršininkas gen. Salan apdovanotas medaliu, o brigados generolas Massu, kuris pirmininkavo prieš Paryžių sukilusiems prancūzų sluoksniams Alžyre pakeltas į divizijos generolus.

— Prancūzija dar nežada ruoštis atominių raketų bazių.

— Amerikiečiai sėkmingai iššovė į 600 mylių aukštį kūginį įtaisą su pele.

— Aliaskoje, 49-oje Amerikos valstijoje, 5 val. smarkiai drebėjo žemė.

— Prezidentai Tito ir Nasser sutarė šaukti į pasaulį, kad baigtų šaltąjį karą.

— Žaibas suskaldė koliziejaus akmenį Romoje.

— Rusų atstovybė Londone vėl gavo du laiškus, kurių autoriai sakosi esą amerikiečiai lakūnai ir žada britams pagąsdinti numesti ties jūra atominę bombą.

BRITŲ SPAUDA DĖL GEN. SEROVO

Britų spauda išpopuliarino generolą Serovą, kai D. Britanijoje lankėsi Chruščiovas ir Bulganinas, o Serovas buvo atsiųstas pasirūpinti jų saugumu. Anuomet britų spaudos ir visuomenės pasipiktinimas privertė jį grįžti namo, nespėjusį atlikti savo uždavinio. Įdomu ir būdinga, kad net ir dabar kiekvienas šio generolo krustelėjimas, jei tik susijęs su britais, nepraleidžiamas tylomis britų spaudos.

Štai birželio 27 d. Manchester Guardian laiškų skyriuje šitaip rašė:

„Pone, „Pravda" skelbia mums, kad britų ambasados priėmime Maskvoje, ruoštame birželio 12 d. Karalienės gimtadienio garbei, tarp svečių buvo ir generolas I.A. Serov.

„Ar tai jau būtina, kad Jos Didenybės atstovas turi pagerbti Sovietų Sąjungos ir visų jos piliečių Ypatingąjį Budelį? — Jūsų Igor Vinogradoff, 10 Gower Street, W. C.1."

O kitas laikraštis, Daily Telegraph, birželio 28 d. šitaip komentavo tą faktą straipsnyje „Per daug diplomatiška":

„Girdėjau, kad garsusis gen. Serov buvo tarp rusų svečių, dalyvavusių Britų Ambasados birželio 12 d. suruoštame priėmime atšvęsti Karalienės gimtadieniui.

„Šitokias progas tvarko protokolas. Kaip Sovietų Valstybinio Saugumo Komiteto viršininkas ir kaip Sovietų Komunistų Partijos Centro Komiteto narys, gen. Serov turi dvigubas kvalifikacijas būti pakviestas.

„Bet, žinoma, šiuo atveju protokolo galėtų būti nesilaikoma, aiškiau nepakenkiant anglų-sovietų santykiams.

„Prie' B. ir Ch. atvykimą į Londoną 1956 m. generolo atveju viešoji nuomonė buvo išreikšta itin stipriai. Jo žiaurūs veiksmai ir šiuo metu nėra juk dingę".

LIETUVOS DAILININKŲ PRIŽIŪRĖTOJA

Birželio 17 d. nusipelnusios menininkės titulas suteiktas Liudai Vaineikytei 50-tojo gimtadienio proga. L. Vaineikytė (Palangos Vaineikių duktė) dar būdama Kauno meno mokykloje, 1933 metais, jau įstojo į komunistų partiją, o mokyklą baigusi, 1935 m., tuojau išvyko į Maskvą, į partijos mokyklą, o 1939 metais buvo išvykusi į Paryžių, ir Lietuvoje atsirado jau tik 1940 metų rudenį. 1942 metais Maskvoje buvo paskirta lietuvių dailininkų organizatore, ir nuo to laiko liko nepakeičiama sovietinė lietuvių dailininkų pirmininkė. (LNA)

APIE AMERIKIETIŠKĄ LIETUVĄ

Jurgis Gliauda

Amerikos Lietuvių Tarybos Bostone šauktasis kongresas jau praėjo. Kongresas tęsėsi dvi dienas — birželio 27 ir 28 d.d., vienbalsiai priėmė visą eilę rezoliucijų ir tuo patvirtino visų JAV lietuvių vieningą valią ir pritarimą ALT vedamajam darbui.

Posėdžiaudamas Kongresas gavo per 9000 dolerių aukų, kurios plaukė kartu su sveikinimais kongresui.

Šis, ketvirtasis, ALT kongresas buvo sėkmingas. Jo pasisekimo sąskaitoje atsirado ir nauja pozicija — sveikinimai iš JAV vyriausybės, senato ir kongreso. Kaip rašo mūsų spauda, neliko beveik nė vieno įtakingesnio įstatymų leidėjo, kuris nebūtų taręs draugingo žodžio lietuviams, kovojantiems už savo gimtojo krašto išlaisvinimą. Tai reiškia, kad Lietuvos laisvinimo problema nėra „palaidota", ko norėtų Lietuvos laisvės priešai, bet ta problema sudaranti neišskiriamą JAV užsienio politikos dalį.

Kongrese dalyvavo per 400 atstovų iš įvairių miestų. Tenka pridurti, kad Chicagos dienraštis „Draugas" kongreso išvakarėse savo vedamuoju persispausdino jūsų korespondento informacinę korespondenciją apie ALT sudėtį ir paskirtį, kuri buvo išspausdinta Europos Lietuvyje.

Kongresas baigtas didžiuliu, puošniu banketu, kuriame dalyvavo per 500 atstovų ir svečių. Pagrindines kalbas banketo metu pasakė JAV senatorius Kennedy, kuris laikomas eventualiu kandidatu į JAV prezidentus 1960 metais, Lietuvos atstovas JAV Kajeckas ir ALT pirmininkas Šimutis.

ALT vykdomoji taryba perrinkta ta pačia: L. Šimutis, Dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla. Vieton neseniai mirusio A. Olio tarybon įėjo inž. Bartkus.

„Draugo" korespondentė prie Jungtinių Tautų Salomėja Narkeliūnaitė gavo vizą aplankyti Lenkiją. Lenkijoje ji buvo neilgai. „Drauge" išspausdinta viena korespondencija, pažymėta iš Varšuvos. Korespondentė buvo nuvykusi į Punską ir lankėsi vietose, kurios yra tik už dviejų kilometrų nuo tarybinės Lietuvos sienos. Ji aplankė taip pat Poznanę. Visur susitiko su Lenkijoje gyvenančiais lietuviais, rinkdama medžiagą apie jų kultūrinį darbą. Tenka laukti eilės jos rašinių tomis įdomiomis temomis.

Tuo tarpu drg. Menšikovui nekaip sekasi važinėti po JAV su savo paskaitomis. Atnaujinus didžiulį Baltimorės prekybinį uostą, atidarymo iškilmėsna buvo pakviestas ir TSRS atstovas Menšikovas. Nors iškilmės įvyko vidudienį, tačiau neišvengta didelio tų iškilmių piketavimo. Vieni iš veiklesniųjų piketuotojų buvo lietuviai. „Važiuok namo, Menšikovai!" buvo plakatų pasiūlyta pakviestam į iškilmes Menšikovui. Radijas, televizija ir spauda dvi dienas pakartodama rodė piketus. Toks susidomėjimas piketu buvo dėl to, kad Menšikovas atsisakė atvykti į iškilmes paskutinę minutę. Spauda, spausdindama piketų nuotraukas, paskelbė: „Piketai prieš žmogų, kurio nebuvo".

Vienaip ar kitaip, toks energingas piketininkų elgesys gal padės kai kam prakrapštyti akis ir praregėti aiškiau padėtį.

Neseniai žuvo jūrų aviacijos kadetas Alvydas Mikolajūnas, 24 metų amžiaus. Gimęs Kaune, jis išgyveno JAV devyneris metus. Pasirinkęs savo profesija jūrinę aviaciją, tragiškai žuvęs jaunas lietuvis, skrido sprausminiu lėktuvu, kurį ištiko katastrofa.

Šiomis dienomis, liepos 4-5 d.d., N. Yorke pradedamos tradicinės Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės. Laukiama apie 400 sportininkų iš Clevelando, Detroito, Omahos, Rochesterio, Toronto, Bostono, Montrealio, Worcesterio, Hartfordo, Waterbury ir New Yorko. Šiomis žaidynėmis bus atžymėta 20 metų sukaktis nuo Lietuvių Tautinės Olimpiados Kaune. Pirmųjų vietų laimėtojai bus atžymėti specialiais medaliais. Mūsų jaunuoliai sportininkai yra pati judrioji mūsų jaunimo dalis. Visuomenė pradeda pastebėti jaunųjų sportininkų entuziazmą ir, gal būt, ateis laikas, kada mūsų sportuojantis jaunimas bus gausiai remiamas, nes to darbo rėmimas yra tikras laidas išauginti nenutautusią kartą.

DU NIKALOJAI

J. Medaitis (ELJ)

Tarp 123 Nikalojų, kurie plačiau ar siauriau aprašyti Augsburge išleistame leksikone „Vollstaendiges Heiligen-Lexikon", užtinkame du tokius, kurie atkreipia mūsų, lietuvių dėmesį.

Ištisas šio leksikono pavadinimas lietuviškai skamba šitaip: „Pilnas Šventųjų Leksikonas, arba visų kraštų ir visų šimtmečių šventųjų, palaimintųjų, kurių prisiminimas katalikų Bažnyčioje švenčiamas ar šiaip pagerbiamas, biografijos, išdėstytos raidyno tvarka, remiantis atitinkama kritiška, senovine, liturgine ir simboline medžiaga".

118-tuoju eilės numeriu pažymėto Nikalojaus gyvenimo istorija nėra ilga. Mes tik patiriame, kad „Nikalojus Krziwozanzewicz, lietuvis jėzuitas, buvo Stockholme klaidatikių, degančių neapykanta katalikų tikėjimui, įmestas kartu su trim palydovais į nešvarų karcerį. Ten jis, 36 metų amžiaus, mirė 1601 m. liepos mėn. neaprašomose kančiose".

Tenka pastebėti, kad šio lietuvio kankinio nėra „Lietuvių Enciklopedijoje", bet ši pavarde. O Dr. J. Evang. Stadler redaguotas „Pilnas Šventųjų Leksikonas" rado verta jį įtraukti į šventų arba gerbtinųjų Nikalojų tarpą.

Daugiau vietos skiria minėtas leksikonas Nikalojui Lenčickiui. Lenčickio vardą pateikė B. Markaitis, S.J., straipsnyje „Lietuvos jėzuitai" (Laiškai Lietuviams, 1956. VII). Pamini jį ir „Lietuvių Enciklopedija" (IX t.), išskaičiuodama žymiuosius L'e tuvos jėzuitų provincijos asmenybes ir mokslo vyrus. Todėl drįstu manyti, kad skaitytojams nebus nuobodu sužinoti, ką apie Nikalojų Lenčickį rašo „Pilnas Šventųjų Leksikonas", kurio IV tomas, talpinąs raidę N, pasirodė 1875 metais.

„Nikalojus, jėzuitų kunigas, yra gimęs Lietuvoje 1574 m. gruodžio 10 d. Jo tėvas, ponas Lenczycky (Lancicius), buvo uolus klaidingo kalvinistų mokslo šalininkas. Tačiau Nikalojus, ypatingos Dievo malonės dėka, ne tik kad buvo katalikų kunigo prikrikštytas, bet ir jo pradinis auklėjimas tapo patikėtas pamaldžiai katalikei žindyvei.

Vėliau tėvas pavedė kalvinistų pamokslininkams mokyti Nikalojų. Šie jį išmokė gramatikos ir tiek supažindino su savo klaidingu mokslu, kad jau neužilgo matom Nikalojų karštai ginant Kalviną anuomet dažnai rengtuose disputuose. Vienok jis niekad nepriėmė kalvinistų komunijos, nors tėvai jį nuolat spaudė. Dar daugiau— jį pavyko atverstį į katalikų tikėjimą.

Tuoj atsivertęs jis Vilniuje, prieš Dievo Motinos altorių, padarė amžinąjį skaistybės įžodį ir dėjo pastangas įstoti į jėzuitų ordiną. Jis buvo priimtas. O prieš tai jam dar pasisekė sugrąžinti į Bažnyčią savo seną tėvą.

Pirmuosius naujokyno metus praleido jaunuolis čia Krokuvoje, čia Romoje, kur jis darė stebėtiną pažangą tiek moksluose, tiek visų dorybių pratybose.

Artėjant kunigystės šventinimų dienai, jis dar labiau stengėsi išlaikyti savo elgesį kuo didžiausiame šventume ir praktikuoti nuoširdų pamaldumą į Švenčiausiąjį Sakramentą.

Po kunigystės šventinimų Nikalojus gavo paskyrimą patyrinėti jėzuitų archyvą ir parinkti medžiagos jėzuitų ordino istorijai. Vėliau jis tapo Collegium Romanum dvasios tėvu. O 1606 m. buvo pasiųstas atgal į savo gimtinę, kurioje turėjo perimti popiežiškosios ir vyskupijos seminarijos vadovavimą. Net Lenkijos ir Bohemijos provincijos buvo patikėtos jam. Tuo metu Nikalojus pasižymėjo tiesiog neįtikėtina meile savo konfratrams ir griežčiausiu ordino reguloš vykdymu.

Paskutinius savo gyvenimo metus Nikalojus praleido Lietuvoje. Kaune jį ištiko sunki ir ilga liga. Jis ją pakėlė su nuostabia kantrybe ir atsidavimu Dievo valiai. Prieš pat mirtį Nikalojus pravedė savo kambary ištisų trijų dienų mąstymą ir šv. Sakramento adoraciją. Mirė šventai, kaip ir gyveno, 1652 m. kovo 30 (16) d., sulaukęs 78-rių, palaimos kupinų, metų.

Jo raštai, išskyrus „Gloria S. Ignatii", yra daugiau asketinio turinio".

NAUJASIS KUNIGAS

JONAS VYTAUTAS BULAITIS

Šį sekmadienį Londono Lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje yra didelė šventė: jos parapijietis jaunasis kunigas Jonas Vytautas Bulaitis laiko pirmąsias iškilmingas Mišias, po kurių suteiks Primicijų palaiminimą. Primicijantas yra žymiųjų išeivių visuomenininkų, DBLS ir Šv. Onos dr-jos garbės nario, Petro ir Onos Bulaičių sūnus, vienas iš jų vienuolikos vaikų. Jis yra gimęs 1933 m. birželio 26 d. Londone ir pakrikštytas Lietuvių bažnyčioje. Nuo pat savo vaikystės iki išvažiavimo į Romą akademinėms studijoms buvo skautas, kas sekmadienį su tėveliais lankydavo Lietuvių bažnyčią ir čia patarnaudavo Mišioms ir dalyvaudavo procesijose. Romoje buvo Lietuvių Šv. Kazimiero Pontifikalinės Kolegijos auklėtinis, tenai neseniai įšventintas į kunigus ir prieš tris savaites sėkmingai baigė Tarptautinį Gregorianumo universitetą.

Kun. Jono Vytauto Bulaičio pasirinktu kunigo pašaukimu ir pasiekta Kunigystė džiaugiasi ne tik visa Bulaičių šeima ir mūsų bažnytinė bendruomenė, bet ir visi lietuviai katalikai tremtyje ir pavergtoje Tėvynėje, kur Bažnyčia yra labai varžoma ir kunigai persekiojami. Buvo laikas, kada Lietuvių tauta tartum gyveno tik Dievui ir iš Jo sėmėsi sau stiprybės. Jos sūnūs, būdami svetimųjų pavergti savoje Tėvynėje, be turto, be savos kultūros, iš visur spaudžiami, išgirsdavo tylų Kristaus kvietimą: Sek mane! Kunigo idealas jiems būdavo už viską brangesnis, dėl jo motina verpdama mokė sūnų skaityti, tėvas savęs išsižadėjęs, iš paskutiniųjų leisdavo į mokslus. Lietuva davė kunigų ne tik sau, bet ir tolimoms misijoms ir kaimynams: latviams, gudams, net ir lenkams. Primicijos tad krikščioniškos tautos šventė, nes ateina naujas kunigas, iš žmonių paimtas ir žmonėms pastatytas jų santykiuose su Dievu, o Bažnyčios pašvęstas būti kunigu per amžius! Tikintieji, prakilnių jausmų kupini, nuoširdžia malda palydi jaunąjį kunigą prie altoriaus, kartu aukodami šv. Mišias, tuo pareikšdami nuoširdžią padėką už Kunigystės pasirinkimą ir linkėdami ištvermės.

Iš Londono Lietuvių parapijos Bažnyčią kilo naujas kunigas. Parapijos komitetas iš savo pusės ruošia Primicijanto priėmimą parapijos salėje 2 val. p.p., tik tautiečiai kviečiami iš anksto dėl to priėmimo užsirašyti, vėliausiai iki šio šeštadienio pietų, pas Komiteto pirmininką Stasį Kasparą ar klebonijoje, kaip jau buvo skelbta.

Mūsų dalyvavimas Primicijose šį sekmadienį, 11 val., bus padėka Dievui, kad pavergtajai Tėvynei tremtyje pašaukė naują kunigą. Kartu su Primicijantu priimdami Šv. Komuniją melsime iš širdies, kad Lietuvai greičiau išaušty didysis išsivadavimo ir Prisikėlimo Rytmetis!

P. Dauknys, MIC

VAŽIUODAMI ATOSTOGŲ — PASIIMKITE LIETUVIŠKĄ KNYGĄ!

Gen. St. Raštikis — Kovose dėl Lietuvos — I ir II tomai, kaina 5 sv. 2 šil.

Sillanpaa — Silja — 1 sv. 8 šil.

St. Budavas — Uždraustas stebuklas — 18 šil. 4 penai.

J. Jankus — Namas gėroj gatvėj — 1 sv. 8 šilingai.

M. Radzevičiūtė — Žemelė šventoji — 8 šilingai.

K. Barėnas — Giedra visad grįžta — 10 šilingų.

Kairys — Lietuva budo — 1 sv. 19 šil.

Galima užsakyti visą periodiką, lietuviškų plokštelių. Rašyti: DAINORA, 49, Thornton Ave., London W.4.

Sutvirtinimo apeigos

Priimant Sutvirtinimo sakramentą, berniukas privalo turėti sutvirtinimo tėvą, mergaitė — motiną. Jie apeigų metu savo dešinę ranką uždeda ant vaiko dešinio peties. Tuo liudijama, kad jo dvasiškasis vaikas atnaujina per krikštą padarytuosius pažadus ir yra kartu pasiryžęs kovoti gerą kovą ir laimėti amžinąjį vainiką. Pageidaujama, kad Sutvirtinimas būtų priimtas apie septintuosius amžiaus metus.

Sutvirtinimas teikiamas bažnyčioje ar šventoriuje. Vyskupas, savo rankas ištiesęs ant sutvirtinamųjų, kalba maldas, pranašydamas jiems šv. Dvasios dovaną. Tada eina prie kiekvieno, laimina, savo rankas uždeda ant sutvirtinamojo galvos, kaip savo laiku darė apaštalai, melsdami šv. Dvasios malonių, šv. chrizma patepa kryžiaus ženklu kaktą, tardamas: „Aš ženklinu tave kryžiaus ženklu ir tvirtinu išganymo chrizma vardan Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios". Vyskupas lengvai suduoda į skruostą ir taria: „Ramybė teesie su tavimi". Šv. chrizmą kitas kunigas nušluostos nuo kaktos su vata, bet sakramentinė malonė lieka per amžius. Kai visi sutvirtinti, bendrai kalbamas Tikėjimo išpažinimas „Tikiu į Dievą", vyskupas grįžta prie altoriaus ir pasimeldęs suteikia visiems palaiminimą.

Chrizmą vyskupas pašvenčia kasmet Didįjį Ketvirtadienį. Ją sudaro alyva ir kvepiantis balzamas. Seniau kovotojai rungtynėse tepdavo kūną aliejum, kad būtų stipresni. Alyva, savo esme, šviečia, šildo, tvirtina. Todėl ji puikiai išreiškia suteikiamąją Sutvirtinimo malonę, kuri apšviečia protą, stiprina gyvenimo kovai. Balzamas, savo esme, kvepia ir užlaiko daiktus nuo puvimo ir čia reiškia Sutvirtinimo malonę, kuri saugoja žmogų nuo dvasiško puvimo, kad skleistų krikščioniškosios doros kvapą. Vyskupas šv. chrizma tepa kaktą, kad primintų, jog dabar turės viešai ir drąsiai išpažinti Kristaus tikėjimą ir doro žmogaus žymę nešiotų iki savo mirties. Tepa kryžiškai, nes Kristus, ant kryžiaus miręs, kryžiumi atidarė dangų. Kryžius tai yra išganymo ženklas, krikščioniško gyvenimo ir veikimo programa. Guldami ir keldami, sėsdami prie stalo, pradėdami ilgą kelionę, ženkliname save kryžiaus ženklu. Kryžius puošia kiekvieno krikščionies krūtinę, krikščioniškus namus, mokyklas, įstaigas, bažnyčias, kapines, laukus, kelius. Iš kryžiaus semiame išganymo malones, todėl Bažnyčia kryžiaus ženklu teikia visus sakramentus. Sutvirtinant kryžiškai tepama kakta, kad primintų žmogui, jog kryžius yra jo gyvenimo šūkis! Vyskupas lengvai užgauna sutvirtinamojo veidą, kad būtų pasiryžęs ginti tiesą, nors reikėtų kažin kiek iškentėti.

P. Dauknys, MIC

Atsiųsta paminėti

TĖVŲ ŽEMĖ, Nr. 4. Rašo: K. Jonelynas (Visuomenė ir mes), A.J. Kaulėnas (Bolševizmui tebežengiant), Žydų planas pasaulį užvaldyti, korespondencija iš Derby, Atsargiai su lenkais ir kt.

REPATRIACIJA

J. Gutauskas

Sovietų armijos plk. Eršovas, po antrojo karo buvęs užnugario komandieriaus pavaduotoju, pasišalinęs į Vakarus, yra parašęs savo atsiminimus. Čia paduodu tų atsiminimų ištraukų. Kadangi jo žinioje buvo materialinės gėrybės — maisto produktai, spritiniai gėrimai, tabakas, benzinas, todėl jis galėjo palaikyti gerus santykius su įstaigų viršininkais ir sužinoti slaptų dalykų.

1945 metais sovietų vyriausybei teko atlikti vieną labai svarbų uždavinį. Ji nusprendė grąžinti iš Vokietijos, Austrijos, Prancūzijos, Italijos ir kitų kraštų tėvynėn visus Sovietų piliečius, Sovietų vyriausybės paskelbtus „išdavikais ir liaudies priešais". Repatrijuodamas Sovietų piliečius, Stalinas siekė šitokių tikslų: 1. sulaikyti tiesos plitimą apie Sov. Sąjungą laisvajam pasauly; 2. milijonus šių žmonių suvežti vergais į koncentracijos stovyklas katorgos darbams; 3. neleisti Sov. Sąjungos gyventojams bendrauti su šiais „liaudies priešais", kad jie nesužinotų teisybės apie Vakarus; 4. visu tuo terorizuoti TSRS gyventojus, laikant juos baimėje, jeigu pasikartotų karas.

Šiai akcijai vykdyti tiko Jaltos susitarimas.

Pasistengsim parodyti, kaip praktiškai buvo pradėtas vykdyti šis kruopščiai iš anksto Kremliuje sugalvotas planas, kaip buvo organizuojamos repatriacinės komisijos, įtraukti į repatriacinį darbą tūkstančiai kareivių, karininkų ir generolų, niekuomet neturėjusių reikalo su MVD, MGB ir SMERŠ, ir kokį vaidmenį vaidino šioje operacijoje MVD viršininkas Berija.

Paruošiamasis periodas

Laimėjus karą, laisvas karių gyvenimas dezorganizavo Sovietų armijos drausmę. Karininkai ir kareiviai pamatė „supuvusius" Vakarus ne tokius, kokius jie įsivaizdavo. Labai greit jie užsikrėtė „blogu" Vakarų pavyzdžiu, panoro įsigyti gerus butus su gerais baldais, drabužių ir apavo, auksinių daiktų, užsieninės valiutos. Norėdami daugiau pelnyti, pradėjo spekuliuoti, kuo tik galėdami, nekurie pasidarė net vokiečių firmų kompanijonais. Vienu žodžiu, viskas, ką partinė propaganda savo vergams per 25 metus įkalinėjo į galvą, per keletą savaičių „supuvusių Vakarų" teritorijoj nuėjo vėjais. Žmonės neteko „partinio veido", pradėjo „lankstytis prieš Vakarų buržuaziją", grėsė pavojus armijai ir patekusiems į Vakarus partijos nariams. Šiuo atsakingu metu prireikė divizijos politskyriaus politbiuro sekretoriaus Putnevo geležinės rankos. Jis, kaip partijos kontrolės sekretorius, spręsdavo karininkų ir kareivių — partijos narių likimą. Putnevas buvo pasiruošęs sunaikinti visus Vakarams pataikaujančius žmones. Jeigu Putnevas ką nors pašalindavo iš partijos, tai sekančią dieną pašalintasis būdavo jau teisiamas tribunolo, o dar po dienos siunčiamas į koncentracijos stovyklą.

Taip vieną sykį Putnevas papasakojo man, kaip jis buvo pakviestas į slaptą pasitarimą, kurį sukvietė Politbiuro narys MVD ministeris Berija, atvykęs į Štetiną 1945 metų balandžio mėn. pradžioje, kai dar vyko karas Vokietijos laukuose. Berija atvyko su instrukcijomis būsimosios Sovietų piliečių repatriacijos reikalu ir tam tikslui parinkti atitinkamų žmonių. Berija pranešė, kad pats Stalinas stebėsiąs šio uždavinio vykdymą. Berija įspėjo susirinkusius, kad jie turės reikalo su tėvynės išdavikais ir kad šiuo atveju nėra skirtumo tarp belaisvių, išvežtųjų ar savanoriškai išvykusiųjų. Visus juos reikia išskirti, nes jie yra pavojingi TSRS ir viso pasaulio darbo žmonėms. Kiekvienas jų, likęs TSRS priešų rankose, gali atnešti daugiau žalos, kaip tūkstantis kenkėjų krašto viduje. Pas kutiniuosius galima padaryti nekenksmingais, bet šie yra nepasiekiami.

Berija įspėjo, kad Sovietų repatriacijos darbuotojai susidurs su sąjungininkų statomomis kliūtimis jų okupuotoje teritorijoje. Tokiais atsitikimais Berija liepė siųsti „mūsų žmones" į sąjungininkų teritoriją esančias stovyklas varyti propagandos už grįžimą į tėvynę. Stovyklose turėtų būti sudarytas repatrijuojančiųjų aktyvas; kai kuriems jų galima išduoti ginklus, kad tuo būtų įsigytas jų pasitikėjimas. Šio aktyvo nariai turėtų sužinoti privačiai gyvenančiųjų adresus ir sekti tuos, kurie vėsur slankioja. Tuo tikslu reikia susirišti su vokiečių policija, pritraukti į darbą vokiečių moteris, susidraugauti su aludžių ir restoranų savininkais ir turėti ryšį su vokiečių komunistų partija. Tuo tarpu grįžimo į tėvynę propaganda turi būti taip sutvarkyta, kad įtikintų repatriantų masę, jog ši patikėtų, kad jų tėvynė laukia, kad vyriausybė jų nepersekios, kad jie grįžę gaus savo senosiose vietose darbą, kreditus statybai, ūkiui įsigyti ir t.t. Ši propaganda turėtų taip pat parodyti sąjungininkų įgaliotiniams, kaip Sovietų vyriausybė rūpinasi savo piliečiais.

„Išlaisvinsime savo brolius ir seseris iš hitlerinės vergijos"

Tokiu šūkiu milijonai Sovietų armijos karių ėjo sutikti mirties. Mūšių eigoje armija išlaisvino šimtus tūkstančių Sovietų žmonių. Bet išlaisvintojų susitikimai su savo broliais ir seserimis buvo tikrai tragiški. „Išlaisvinamieji" liko ir toliau koncentracijos stovyklose kaip ir prie Hitlerio, ir buvo sustiprintoj apsaugoj ir prieš ūrojė gabenami į Sov. Sąjungą, kaip kaliniai. Juos naikino TSRS teritorijoj, pristatytus tenai filtracijai.

1945 m. kovo mėn., kai mes išlaisvinome Rytų Prūsijoj Risenburgo miestą, mums atiteko didelė koncentracijos stovykla, kurioje gyveno daugiau kaip trys tūkstančiai Sovietų žmonių. Apie šiuos žmones man papasakojo divizijos štabo viršininkas plk. Lukjanov. Mūsų kariuomenė žygiavo pirmyn taip greitai, kad vokiečiai nesuspėjo net išvežti ar sunaikinti savo archyvų. Tokiu būdu į mūsų rankas pateko visos asmens bylos, vokiečių sudarytos kiekvienam kaliniui. Tarp šių dokumentų buvo Sovietų žmonių parodymai, įskaitant ir beraščius, vietoje parašo žymėdavusius kryžiukais. Juose buvo žinių apie Raudonąją armiją, apie badą armijoj ir užnugary, apie koncentracijos stovyklą ir apskritai apie Sovietų gyvenimo sunkias sąlygas. NKVD darbuotojai tuojau pradėjo aiškinti kiekvieno kalinio asmenybę. Stovyklos apsauga buvo taip sustiprinta, kad nė vienas žmogus negalėjo pabėgti. Sustiprintas buvo ir tardytojų aparatas, prisiųstas iš armijos organų. Visi areštuotieji buvo perleisti per koštuvą, bet tardomi labai maža kas teprisipažino. Maža ką tepadėjo ir kankinimas badu: tris keturias dienas areštuotieji gaudavo tik po stiklinę sūraus vandens, sekančias tris keturias dienas jie gaudavo po 200 - 250 g duonos, o vėl praslinkus keturioms dienoms gaudavo vėl tik sūrų vandenį. Bet pasipriešinimas buvo nuostabus. Areštuotieji pasakojo, kad vokiečiai patys parašydavo parodymus arba diktuodavo ir versdavo parašyti, o kas taip nedarė, tokį tuojau sunaikindavę.

Prisipažinimams išgauti vieną kartą vakare enkavedistai išsivedė apie 200 areštuotųjų už miesto prie daubos, kiekvienam buvo duotas kastuvas ir įsakyta iškasti po duobę. Per naktį duobės buvo paruoštos. Kalinius išrikiavo ir paskelbė, kad kiekvienas turi pagalvoti ir nuspręsti: arba prisipažinti, arba būti sušaudytam. Enkavedistas davė komandą: „Kurie sutinka prisipažinti, pakėlę ranką išeina tris žingsnius pirmyn". Trys dešimtys automatais ginkluotų stovėjo pasiruošę, laukdami komandos: šaut! Iš 200 žmonių tik šeši pakėlė rankas ir išėjo iš minios, o kiti stovėjo, kaip įkasti į žemę, ir laukė mirties. Paskubomis tuos šešis įstūmė į bendrą minią, pasigirdo įsakymas „Ugnį tėvynės išdavikams", ir tuo viskas baigėsi.

Kai plk. Lukjanov papasakojo man šį įvykį, aš paklausiau jį, kodėl sušaudė ir tuos, kurie sutiko prisipažinti? Pulkininkas atsakė, kad nebuvę prasmės su jais terliotis, nes jie visi ir taip buvo nuteisti mirties bausme, nors ir būtų prisipažinę.

(Tęsinys sekančiam numery)

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

ATSISVEIKINIMO SU KAULĖNŲ ŠEIMA POBŪVIS

Išvykstant į JAV-es A.J. Kaulėnui su šeima rengiamos išleistuvės - pobūvis liepos 26 d. (šeštadienį) 7 val. 30 min. parapijos salėje.

Norintieji atsisveikinime dalyvauti, užsirašo ne vėliau kaip iki liepos 25 d. pas sekretorių K. Jonelyną arba telefonu SHO 8734, p. Juro krautuvėje.

Pobūvio mokestis: vyrams 1 sv., moterims 10 šil. Šokiams gros džiazas.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Vietininkijos Valdyba

SERGA

Londone iš senosios išeivių kartos nemaža tautiečių serga, sulaukę ilgo amžiaus. Juos pereitą savaitę vėl aplankė lietuviai kunigai. Jonas Janulevičius Wellinge, savo laiku buvęs pats stipriausias kolonijos lietuvis, dabar sulaukęs 98 m. amžiaus, jau visi metai guli namuose. Jo žmona Agota, 87 m. amžiaus, taip pat sirguliuoja. Jonas Petraitis, 67 m. amžiaus, turįs siuvyklą S. Woolwiche, prieš porą savaičių suparaližuotas (veidas), ir jis jau nebegali kalbėti. Petras Kasparaitis, 83 m., gyvenąs prie Finsbury Park, iš ligoninės grįžęs, jau visi metai guli namuose, o jo žmona Agota, 77 m., jau trys mėnesiai guli St. Joseph's Hosciją, tragiškai žuvęs jaunas lietuvis skrinauskas, 67 m., kurio krikšto sūnus — naujasis kunigas Jonas Bulaitis šį sekmadienį laiko Primicijas, vėl atvežtas į Chest Hospital šalia Victoria Parko. Jūrininkas Juozas Bojarinskas, apie 40 m., daugiau kaip mėnesį išgulėjęs South Western Hospital, žymiai sveiksta ir šią savaitę išėjo iš ligoninės. Dar sirguliuoja ir kiti 18 senųjų išeivių, kurie guli namuose. **Parap. krsp.**

Padėka

Visiems tautiečiams, per p. A. Kuzmicką sušelpusiems materiališkai mane, o ypač p.p. Kuzmickams, kun. V. Kamaičiui, M.J. Navickams, P. Baukui ir V. Kavaliaus kui ir anksčiau mane rėmusiems materiališkai ir dvasiškai, mano nuoširdžiausias ačiū. **P. Didžbalis**

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS

Liepos 19 d., šeštadienį, Londono Parapijos salėje rengiamas

Dariaus ir Girėno 25 metų sukakties Minėjimas

Minėjimo pradžia 7.30 val. Programoje: A.J. Kaulėno paskaita ir meninė dalis, kurioje pasirodys solistas J. Černius, aktorė Arminaitė ir V. Mamaičio vedamas Londono vyrų choras.

Lietuviškoji Londono visuomenė kviečiama atsilankyti ir pagerbti tautos didvyrius.

Minėjimą rengia Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Londono Skyrius. (2)

DBLS SĄMATA 1958 METAMS

DBLS Valdyba skelbia narių ir Anglijos lietuvių visuomenei šių metų sąmatą, kurią numatoma pateikti įvyksiančiam DBLS metiniam Suvažiavimui tvirtinti, jei neatsirastų rimtų pageidavimų, reikalaujančių padaryti kai kurių pataisymų.

Sudarant šią sąmatą, didžiausias dėmesys buvo kreipiamas į pakankamų sumų paskirstymą įvairiems reikalams, kuriais Lietuvių Sąjunga jau eilę metų rūpinasi. Narių skaičiui dėl įvairių priežasčių mažėjant, nario mokesčio pavidalu surenkamos sumos taip pat mažėja. Šiais metais tikimasi nario mokesčio surinkti apie 50 svarų mažiau, negu 1957 m., bet papildomas aukų jaunimui vajus užpildys šią spragą, ir DBLS Centrinio Iždo įplaukos numatomos truputį didesnės, negu pernai. Aukos jaunimui DBLS skyriuose jau renkamos. Manoma, kad DBLS nariai ir prijaučiantieji, dar neįrašę aukos į aukų lapą, parems šį svarbų reikalą. Aukų vajus turėtų šiomis dienomis pasibaigti ir aukų lapai su pinigais turėtų būti prisiųsti į C. Iždą, nes jau laikas pradėti ruoštis jaunimo stovyklai. Įvairios aukos sudarys tik penktą dalį Centrinio Iždo įplaukų. Didžiausias veiklos ramstis yra DBLS narių mokestis. Tikimasi, kad šiais metais Anglijoj dar atsiras apie 600 lietuvių, kurie parems DBLS ir jos veiklą, sumokėdami pilną DBLS nario mokestį 20 šil. To'iu būdu į C. Iždą įplauktų 450 svarų, o 150 svarų pasiliktų skyrių kasose. Nedirbantieji DBLS nario šeimos asmenys turi pilnas nario teises, jei sumoka nario mokesčio ne mažiau, kaip 4 šil. per metus.

Kadangi jau praėjo beveik pusė metų, būtų jau laikas susirūpinti nario mokesčio reikalu. Neturint pajamų, negalima planuoti veiklos. Todėl reikia tuoj pat pradėti lėšų telkimą.

Svarstant numatomąsias išlaidas, reikia turėti galvoje faktą, kad Centrinio Iždo pajamos yra labai ribotos. Taip pat reikia prisiminti, kad administracinės Lietuvių Sąjungos išlaidos yra būtina sąlyga organizacijai išlaikyti. Todėl šioms išlaidoms reikia teikti pirmenybę prieš kitas pozicijas, arba ieškoti būdų joms mažinti. Tarybos, Rev. Komisijos, DBLS Valdybos ir kitoms kelionių išlaidoms ir centrinės raštinės išlaikymui reiks išleisti apie 37 proc. visų pajamų (200 sv.).

Antra svarbi išlaidų pozicija, kuriai numatoma skirti apie 40 proc. pajamų, yra lietuvybės išlaikymas. Vargo mokyklos, jaunimo stovykloms, knygynui ir kt. numatyta paskirti apie 215 svarų.

Lietuvių atstovavimui įvairiose tarptautinėse organizacijose, paramai mažesniems skyriams, Siuntinių Tarnybai, ligoniams ir kitoms išlaidoms numatoma paskirti apie 100 svarų.

Bendra išlaidų suma yra apie 30 svarų mažesnė už numatomąsias pajamas. Ši suma yra lyg ir tam tikra atsarga, kad metų bėgyje išlaidos neprašoktų pajamų ir nesusidarytų nuostolis. Jeigu metų pabaigoje būtų koks nors likutis, jis būtų pervestas į DBLS rezervą, kuris per metų eilę sudarytų tvirtesnį finansinį užnugarį.

Baigiant šią trumpą DBLS sąmatos apžvalgą, reikia pabrėžti Lietuvių Namų Bvės teikiamąją DBLS Sąjungai paramą. Lietuvių Namų Bendrovė buvo įkurta DB LS iniciatyva kaip atskiras vienetas, su tikslu įsigyti Londone namus, kurie būtų Anglijos lietuvių centras. Ilgainiui LN Bvė savo veiklą plėtė, ir dabar ji leidžia Europos Lietuvį, Nidos Knygų Klubo knygas, turi Lietuvių Sodybą, spaustuvę ir kt. Nors ir būdama sunkioj finansinėj padėty, Lietuvių Namų Bendrovė teikia DBLS Centrui nemokamas patalpas, kurą, šviesą ir kt. Londono kainomis tokią paramą tektų vertinti apie 300 sv. metams. Be šios paramos DBLS veikla būtų neįmanoma, nes tektų didesnę pusę pajamų skirti Centro patalpų išlaikymui. Todėl, skelbiant šią sąmatą, tenka labai teigiamai įvertinti Lietuvių Namų B-vės įnašą DBLS veiklai ir pasidžiaugti, kad LN Bendrovės steigimas ir į ją dėtosios viltys jau pasiteisina.

Tikimasi, kad DBLS nariai ir platesnė Anglijos lietuvių visuomenė atkreips rimtą dėmesį į šią sąmatą ir ateis į talką Lietuvių Sąjungai nario mokesčiu, aukomis ir darbais.

1958 M. DBLS CENTRINIO IŽDO SĄMATA

Pajamos		
Narių mokestis		450
Aukos jaunimo stovyklai		75
Kitos pajamos		20
Viso pajamų		£545
Išlaidos		
A. Lietuvių atstovavimas		60
B. Lietuvybės išlaikymas:		
1. Vargo mokykloms	50	
2. Jaunimo stovyklams	75	
3. Jaunimo veiklai	50	
4. Knygynui	40	
		215
C. DBLS Administracija:		
1. raštinės reikm.	68	
2. raštinės tvark.	52	
3. Kelionės, Suvaž. išlaid.	80	
		200
D. Kitos išlaidos:		
Skyriams, Siunt. Tarnybai, ligoniams ir kt.		40
Viso išlaidų		£515
Likutis DBLS Rezervan		30
		£545

BRADFORDAS

Pavykęs linksmavakaris

Liepos 12 d. rytą linojo, bet bradfordiečiai, kas kuo galėdamas, ruošėsi sutikti malonius svečius. Svečiai, ne tik vietiniai, bet ir iš toliausių kampų, suvažiavo savom mašinom ir autobusais. Putojančio alučio pardavėjai, iš nuovargio pamėlynavusiais veidais, prakaitavo, norėdami pagirdyti „ištroškusią minią". Kitame salės kampe „išalkusius" vaišino sumuštiniais.

„Atžalynas", tos lietuviškos dainos bitės, stengėsi taip pat ko puikiau palinksminti atsilankiusius. Jų programa buvo itin maloni. Pabaltiečių džiazas linksmino jau įsisiūbavusią minią europietiškom melodijom, sukantis poromis erdvioje salėje.

NORTHAMPTONAS

Minėjimas

Pereitą sekmadienį DBLS sk. pirmininkas Antanas Barančiukas suorganizavo gražiai pavykusį Birželio Trėmimų minėjimą. Kapelionas katedroje lietuviškomis pamaldomis tinkamai paminėjo skaudžiuosius mūsų Tautos įvykius, o po jų prie katedros esančioje parapijos salėje, kuri buvo papuošta gražia Lietuvos Trispalve ir jazminais, vyko pats minėjimas. Paskaitą skaitė p. Klegerienė iš Rushden. Ji labai gyvai, natūraliai atskleidė tragiškuosius trėmimus ir gilią Tėvynės meilę. Nekaltos aukos atneš Tėvynei Laisvę! Po to žodį tarė DBLS Ketteringo sk. pirmininkas p. Klegeris. Corby kolonijos atžalynas su savo mokytoja Ieva Paulauskiene ir skautų vadu Čerbausku suvaidino patriotinį pritaikintą vaizdelį, deklamavo, giedojo, dainavo. Iš jaunųjų šį kartą savo solo dainavimu lyg žvaigždė pasižymėjo Birutė Paulauskaitė. Sekė vaišės ir loterija. Svečių iš Corby buvo beveik visas dvidešimt, be minėtų Ketteringo sk. pirmininko šeimos, dar buvo to paties sk. garbės narė Miss Charlton, lietuviškų reikalų didžioji rėmėja p. Bakaitienė, iš Nottinghamo A. Zaveckas su sūnum, kurie pagrojo akordeonu. Toks gausus svečių apsilankymas yra tikrai idealistinio patriotiškumo pareiškimas, nes nepagailėta nei pinigų kelionei, nei laiko nors valandėlei praleisti savo Tautai bendrai prisiminti. Ypatingos padėkos užsipelno Corby jaunimas ir jų tėvai. Minėjime dalyvavo daugiau kaip 30 asmenų, tačiau iš pačios Northamptono kolonijos atėjo vos ne-vos tik keletas asmenų, o kiti — didžioji dalis, jau iš seno įpratimo boikotuoja lietuviškus parengimus. **Svečias**

NEDAUG, BET DAR YRA
Proga NKK nariams

Stengdamasis pasitarnauti gerą knygą mėgstantiems savo nariams, Nidos Knygų Klubas sudarė sąlygas jiems pigiai įsigyti šių gerų romanų ir apysakų:

P. Andriušio — Tipelis — 8 šil.

P. Andriušio — Anoj pusėj ežero —5 šil.

V. Andriukaičio — Audra Žemaičiuose — 5 šil.

L. Dovydėno — Per Klausučių ulytėlę — 5 šil.

J. Jankaus — Paklydę paukščiai — I ir II tomai — 10 šil.

Kiekiai riboti, o paskaityti įdomu atostogų metu ir laisvalaikiu.

Rašyti: Nidos Knygų Klubas, 1, Ladbroke Gardens, London, W.11.

MANCHESTERIS

Dariaus ir Girėno minėjimas

Lietuvių Veteranų S-ga „Ramovė", Manchesterio skyrius, liepos 19 d., 5 val. p.p., Blackley Instituto salėje ruošia iškilmingą Dariaus ir Girėno minėjimą.

Programoje: paskaitą skaitys svečias, atvykęs iš Vokietijos, kun. K. Kuzminskas. Meninę dalį išpildys visiems gerai žinomas garsus Anglijoj Bradfordo Atžalynas. Po oficialios ir meninės programos bus šokiai, kuriems gros puikus orkestras. Veiks mais to ir gėrimų bufetai.

Tai, malonūs manchesteriečiai ir toliau gyvenantieji tautiečiai, neapleiskime nė vienas šio iškilmingo minėjimo, atsilankykime pagerbti mūsų žuvusių Lietuvos sakalų. Tuo pačiu išgirsime mūsų svečio įdomią paskaitą ir taip pat kviestuosius menininkus atžalyniečius, kurie atliks įdomią ir gražią meninę dalį.

Salė pasiekiama iš Cannon Str. autobusais Nr.Nr. 17X, 17, 63.

Rengėjai

Skautiškuoju keliu

STOVYKLON

Ei, stovyklon sesės, broliai,
Visi marš pirmyn, pirmyn,
Juk mes žengiam, kaip lig šiolei,
Skaidrion ateitin.
Visad šypsena ir juokas skautų veiduose,
Ir liūdėt mes nemokam, tokia mūs dvasia!

Besidžiaugdami paskutiniųjų dienų saulute, mes, tur būt, pamiršome, kad ligi stovyklos beliko vos viena savaitė. Ar mes esame pasiruošę, ar užsiregistravę? Neatidėliokime. Juk mes visi norime šiuos 40-uosius lietuviškos skautybės jubiliejinius metus pavyzdingai paminėti, lietuviškai - skautiškai pastovyklauti.

Kviečiu seses ir brolius ir visus kitus lietuviukus Anglijoje gyvenančius sukrusti. Registruojamės pas: **J. Alkis, 32, Davis Ave., Hunton St., London, E.1. Stovyklos mokestis 2 sv. 10 šil.** Dar kartą primenu, ką su savim reikia pasiimti važiuojant stovyklauti: neperšlampamas šiltas guolis, patogūs batai, atsarginiai baltiniai, tvarkinga uniforma (neskautams patogūs rūbeliai), nedūžtami indai ir įrankiai, prausimosi reikmenys. Aišku dar nepamiršti, kad visi stovyklautojai moka savo daiktus patys tvarkytis. Kas turi atsiveža dainorėlius, visi — skautišką šypseną ir gerą apetitą. Iki pasimatymo stovykloje, prie didžiulio liepsnojančio pirmojo laužo šeštadienio, liepos 26 d. vakare.

Budžiu!

sktn. D. Fidlerienė
Anglijos Rajono Vadeivė

STOVYKLAI AUKOJO

LAS Nottinghamo sk. — 4.7.6, LAS Buckminster sk. — 1.0.0, LMS Dainava — 3.0.0, LRS Nottingham sk. — 2.0.0, P. Ivanauskas iš Nottinghamo — 5.0.0, K. Plukas iš Londono — 1.0.0.

Visiems aukojusiems tariu nuoširdų skautišką ačiū!

Tikiu, kad tie, kurie negrąžino iki šiol aukų lapų, padarys tai iki š. mėn. 22 d., nes jie bus reikalingi apyskaitai.

Stovyklautojams tenka tik džiaugtis, kad mūsų tautiečių dosnumas vis dar yra didelis ypatingai mums, skautams, nes be jų aukų šias stovyklas suruošti būtų neįmanoma.

Tad pirmyn stovyklon! Susibūrkime į vieną skautišką šeimą, kur galėsime arčiau vienas kitą pažinti, susidraugauti, o sugrįžus namo, parsivežti pilnas kuprines gražių įspūdžių. Iki pasimatymo!

ps. J. Alkis
Anglijos Rajono Vadeiva

PAIEŠKOJIMAI

Giminės prašo paieškoti Petro ir Antano BUŠAUSKŲ, gyvenusių Anglijoje.

Kreiptis į Lietuvos Pasiuntinybę: 17, Essex Villas, London, W.8.

ŽUKAUSKAS Petras, gyvenęs Tadcaster, Yorkshire, prašomas atsiliepti Europos Lietuviui (jo ieško Pranas Smulskis iš JAV).

TARASEVIČIUS Romualdas prašomas parašyti: L. Grušnius, 116 City Rd., Bristol 2.

Mūsų mylimam vyrui ir tėveliui
P. LIŪDŽIUI mirus,
visiems užpirkusiems mišias, pareiškusiems užuojautą, atnešusiems gėlių ir dalyvavusiems laidotuvių mišiose ar šermenyse reiškiame nuoširdžią padėką
Ona Liūdžiuvienė, J. Liūdžius, Jurų ir Pukščių šeimos

L.S.S. Anglijos rajono dešimtmetis

REPREZENTAVIMAS

(Tąsa iš pereitos savaitės)

Kur leido sąlygos, visur svetimųjų tarpe buvo stengiamasi kaip galint geriau reprezentuoti lietuvį skautą-ę, įgyti kiek galima daugiau draugų ir kiekviena proga paminėti tą baisiąją nuoskaudą, padarytą žiaurių okupantų mūsų Tėvynei. Tokiai reprezentacijai, be abejo, yra tinkamiausios įvairios džiamborės ir džiamboretės. Deja, dėl lėšų stokos ne į visus tokius suskridimus Anglijoj buvo įmanu pasiųsti lietuvišką dalinį, o kartais tekdavo pasitenkinti tik vieno ar kito skauto atstovavimu. Su malonumu tenka pabrėžti, kad mūs jaunieji, nors ir sunkiose sąlygose, savo pareigas puikiai suprato ir visur pasirodė verti lietuvio ir skauto vardo.

Karalienės Elzbietos II karūnacijos proga 1953 m. Anglų Skautų Vadovybė buvo suruošusi Sandringhame tarptautinę džiamborę, kurioje dalyvavo apie 3000 skautų iš 17 kraštų. John M. Andrew dėka į šią stovyklą buvo pakviesta ir viena lietuvių skiltis. Reprezentantų skiltis buvo sudaryta iš K. Šalkausko, A. Vilčinsko, B. Žukausko ir J. Žukausko. Skilčiai vadovavo sktn. S. Kvietkus. Tai buvo pirmas mūsų pasirodymas džiamborėse (Anglijos Rajono), ir su malonumu tenka pabrėžti, kad skiltis savo paskirtį atliko labai gerai. Už drausmingumą, tvarkingumą ir tikrą skautiškumą skiltis buvo apdovanota specialia karūnacijos džiamborės gairele.

1951 m. Derbyje įvyko didžiulis anglų skautų „Summer Fete", kurį atidarė Gloucesterio kunigaikštis. Rajono vadovybės pastangomis šioje šventėje gražiai pasirodė Nottinghamo Lietuvių Meno Sambūrio tautinių šokių grupė, kurios žymią dalį sudarė skautai ir skautės. Tautiniai šokiai sukėlė didelį susidomėjimą gausiai susirinkusioj anglų visuomenėj, ir sekančią dieną vietinė spauda labai gražiai atsiliepė apie lietuvius ir lietuvius skautus.

1953 m. įvykusiose Derby County stovyklavimo varžybose, kuriose dalyvavo apie 50 įvairių anglų skautų skilčių, šių varžybų teisėju buvo pakviestas sktn. K. Vaitkevičius. Ta proga jis davė susirinkusiems anglų skautininkams pašnekesį apie Lietuvą, ją ištikusią nelaimę ir lietuvius skautus. Įgyta keletas naujų nuoširdžių draugų, kaip tai County Commissioner Bemrose ir kiti.

1956 m. įvykusioje Skotų tarptautinėje džiamboretėje dalyvavo ir mūsų viena skiltis, sudaryta iš V. Aneliausko, R. Kalibato ir G. Kaulėno. Skilčiai vadovavo ps. J. Alkis, kuris buvo pakviestas ir kaip pastovyklės viršininko pavaduotojas. Džiamboretėje dalyvavo keli tūkstančiai skautų iš įvairiausių kraštų. Šioje džiamboretėje lietuviškos vėliavos vėliavų aikštelėje nebuvo leidžiama iškelti, todėl skiltis įrengė prie savo palapinių aikštelę su vėliavos stiebu ir, iškabinę ten savo trispalvę, kiekvieną rytą iškilmingai ją pakeldavo, o vakare nuleisdavo. Tas atkreipė kitų valstybių skautininkų bei skautų dėmesį, ir mažutė lietuvių skautų stovyklėlė buvo gausiai lankoma ir klausinėjama, kodėl jie savo vėliavą laiko čia, bet ne vėliavų aikštelėje. Mūsų skautams buvo proga papasakoti apie mūsų Tėvynę ištikusią nelaimę ir kad LSS anksčiau buvusi Tarptautinio Biuro narys, dabar ne dėl jos kaltės neturi nario teisių. Taip pat skiltis pagarsėjo ir savo gražiai įrengta parodėle, kurią aplankė daugybė džiamborės dalyvių ir net patys anglų skautų šefas Lord Roweland, kuriam įteikta prisiminimui mažutė Vytis.

Tais pat 1956 m. į įvykusią tarptautinę Sandringhame džiamborę buvo pasiųstas atstovauti lietuviams skautams ps. J. Bružinskas. Džiamborėn suvažiavo apie 3000 skautų iš 19 kraštų. Šioje džiamborėje, ps. J. Bružinsko ir džiamborės vadovybės sukalbamumo dėka, plevėsavo ir mūsų trispalvė tarp daugelio kitų tautų vėliavų. Atvykusį į šią džiamborę ps. J. Bružinską sutiko keli laikraščių reporteriai, galvodami, kad jis tikrai atvyko iš Lietuvos. Tai suteikė jam progos papasakoti jiems gyvenimo sąlygas okupacijos metais Lietuvoje, apie skautavimą laisvoje tėvynėje ir tremtyje ir apie ištikusią mūsų Tėvynės nelaimę.

1956 m. Londono skaučių vadovė v. sl. R. Daunoraitė buvo pakviesta į kelių anglų skaučių tuntų bendrą sueigą ir skaitė paskaitą apie Lietuvą, lietuvius skautus, Lietuvos laisvės kovą ir skautišką judėjimą lietuviško jaunimo tarpe. Jos paskaita padarė stiprų įspūdį susirinkusių anglų skautininkų ir vyr. skaučių tarpe, ir po kelių dienų Vyriausia Anglų Skaučių Vadovybė v.sl. R. Daunoraitei atsiuntė nuoširdžią padėką.

1957 m. įvykusioje Jubiliejinėje Džiamborėje Sutton Coldfield, į kurią suvažiavo apie 34.000 skautų iš 84 tautų, kurioje Rajono reprezentacinis vienetas, sustiprintas keliais broliais iš Vokietijos Rajono, reprezentuoja LSS Broliją. Šiam vienetui priklausė: pskltn. V. Aneliauskas, R. Aneliauskas, A. Andruškevičius, J. Puleikis ir R. Vainorius. Vienetui vadovavo ps. V. Fidleris ir ps. J. Bružinskas. Ir šioje džiamborėje mūsų reprezentantai pasirodė labai gerai. Lietuvių skautų stovyklą, puikiai įrengtą ir turėjusią įdomią parodėlę, aplankė daugybė žmonių, mūsų skautai per BBC net du kartus davė lietuviškų dainų ir muzikos valandėlę ir kartu supažindino klausytojus su tremtyje esančių lietuvių skautų veikla. Amerikos Balsas perdavė lietuvių skautų sveikinimus, maldas, dainas ir džiamborės įspūdžius broliams ir sesėms pavergtoj Lietuvoj. Į Lietuvą kalbėjo ir zodas, verstas N. Rastenio.

čia susirasti nauji lietuvių skautų bičiuliai iš įvairių tautų, tarp jų ir Lichtenšteino kunigaikštis Emanuelis.

Tuo pačiu laiku Windsore įvyko pasaulinė Skaučių Stovykla, kurioje lietuvėms atstovavo mūsų Rajono skaučių vienetas, vadovaujamas sktn. D. Fidlerienės. Dalinį sudarė: ps. R. Bružinskienė, v.sl. R. Daunoraitė, A. Kukanauskaitė, A. Sinkevičiūtė, O. Daunoraitė, E. Jurkšaitytė ir dar dvi sesės iš Vokietijos rajono. Šios mūsų Seserijos reprezentantės savo uždavinį atliko pasigėrėtinai. Jos dalyvavo įvairiuose pasirodymuose su savo tautiniais šokiais, susilaukdamos griausmingų ovacijų, garsėjo savo skoningai įrengta parodėle ir savo nuoširdumu. Jos įgijo daug gerų draugų įvairių tautų skautininkių ir skaučių tarpe.

Savo lietuviška skautiška dvasia mūsų jaunieji reiškėsi ne tik džiamborėse. Yra daug gražių pavyzdžių, kur jie svetimųjų tarpe visuomet rasdavo progos pakalbėti apie Lietuvą ir lietuvius skautus, o prireikus nesivaržydami atitaisydavo iškraipytus faktus. Štai, pvz., kartą skauto A. Andruškevičiaus lankomos mokyklos istorijos mokytoja per pamoką užsiminė apie Lietuvą ir pasakė, kad Lietuvos kaip valstybės istorija prasideda nuo Jogailos - Vytauto laikų. Tai išgirdęs skautas Andruškevičius tuoj pakėlė ranką ir susijaudinęs išdrožė mokytojai pamoką, išvardindamas Mindaugą, Gediminą ir Algirdą, kurie buvo jau galingos, kaip valstybės, Lietuvos valdovai.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ DIENOS, gegužės mėn. Rašo: P.J. Žiūrys (Blaiviomis akimis), Lietuvių krikščionių demokratų tendencija augti ir stiprėti, Talentas, darbas ir pasisekimas, Istorinio vyksmo suvokimas (A. Zubras), Prasilenkę žodžiai (Č. Grincevičius), Knygos ir autoriai, Clevelando grandinėlė šoka ir auga (J. Gailiušytė), Toronto šv. Jono parapijos sukaktis (P. Alšėnas), Su dramatine rimtimi (P. Jurkus), Veidai ir vaizdai ir visas angliškas skyrius, kuriame ypač pažymėtinas K. Donelaičio Metų epizodas, verstas N. Rastenio.

PROGA NEMOKAMAI PAMATYTI LONDONĄ!

Kaip ir praėjusiais metais, taip ir šįmet **Brownejones Lietuvių Skyrius** visiems savo siuntėjams, kurie užsakys vidutinės vertės siuntinį savo artimiesiems į Lietuvą ar Sibirą, gaus atgal kelionės pinigus, kuriuos sumokės už bilietą į Londoną. Nesvarbu, kaip toli tai būtų, ar net iš Glasgow ar iš Fort William.

Kviečiam visus, kurie galvoja siųsti siuntinį, pasinaudoti ta reta proga pamatyti nemokamai Londoną, kartu pasiųsti puikų, gerų dalykų dovanų siuntinį savo artimiesiems. Kam mokėti daugiau! **Palyginkite mūsų kainas su kitų firmų kainomis. Palyginkite mūsų prekes ir jas rasite nei neblogesnes ar net geresnes už žemesnę kainą!** Šimtai lietuvių tuo pasinaudojo ir yra labai patenkinti mūsų patarnavimu.

Tad kviečiam nepraleisti progos, kuri galioja nuo šiandien iki **1958 m., rugpiūčio 31 d.**

Mus pasiekti lengva nuo Paddington stoties įvairiais traukiniais, taip pat autobusais Nr. Nr. 7, 7A, 15, 27, 36, 36A Praed Str.

BROWNEJONES

LIETUVIU SKYRIUS

1, Norfolk Place, London, W.2

Tel. PADdington 2797

Dirbti, nepavargti ir nepalūžti

Pranys Alšėnas, Kanada

Šiandieninė mūsų išeivijos padėtis, galima sakyti, kaip Evangelijoj: „Piūtis didelė, darbininkų maža". Deja, ir toji mažuma kaskart dar vis mažėja. Senesnieji amžiumi, buvę labai svarbūs įvairių sričių darbininkai Nepriklausomybės metais, pasitraukia iš darbo dirvos, nueidami į amžinastį, tyliąsias kapines arba, jeigu kurie dar ir nenumirę, senatvės ir didesnės metų naštos lenkiami prie žemės, pasuka iš bet kokios veiklos kelio kiek nuošaliau, tikėdamiesi, kad jų postus užims jaunesnieji.

Bet, nors labai gaila, reikia konstatuoti faktą, jog ir jaunesnieji ne visi ryžtasi imtis nelengvos, o svarbiausia, labai nedėkingos ir visiškai „nepelningos" naštos kultūriniam, visuomeniniam ir Tėvynės laisvinimo baruose. Vieni iš jų sakosi jau pavargę, ilgus metus dirbdami tos srities darbą, kiti nustoja vilties ir tarytum palūžta, nematydami darbo galo, o treti pasuka dar kitais keliais ir traukiasi nuo lietuviškojo darbo svetimųjų blizgučių suvilioti ir t.t.

O taip neturėtų būti! Darbo begalinė daugybė, tad ir dirbančiųjų skaičius neturėtų mažėti, bet, pasakyčiau, net tolydžio didėti. O mūsų darbas, pasakyčiau, tas pridėtinis prie darbo kasdieninei duonai užsidirbti, už kurį, savaime aišku, niekas pinigų nemoka, anaiptol nėra bevertis ar bereikšmis. Jis nei pinigais, nei žemiškais turtais neįkainojamas. Ateis laikas, kada už jį užmokestis bus atseikėtas. Žinoma, ne auksu, ne sidabru ir doleriais, ne svarais, bet mūsų brangiosios Tėvynės laisve...

Ne mes vieni kovojame šiandien su baisiąja žmonijos pabaisa — bolševizmu. Su juo kovoja daugelis tautų, daugelis valstybių. Ir, būkime tikri, ateis laikas, kada teisybė pasaulyje triumfuos, kada bus nugalėtos tamsiosios jėgos, o tuomet ir mūsų Tėvynė — kenčianti Lietuva atgaus laisvę ir nepriklausomybę. Tai ir bus užmokestis už darbą tiems, kurie jos išlaisvinimui dirbo, aukojosi ir veikė „pridėtinio darbo" srityse.

Prieš mus ir prieš visą laisvąjį pasaulį stovi baisus priešas. Jis gausus, galingas ir ypač veržlus, be jokių skrupulų, be sąžinės, be širdies ir be kitų žmogiškųjų savybių. Jis — bedieviškasis bolševizmas, todėl su juo ir kova nėra lengva.

Anot mūsų tautos didelio visų sričių veiklos veterano, prel. M. Krupavičiaus, mes iš komunizmo nieko negalime priimti, nebent tik jo veržlumą ir aktingumą. Mes jį atmetam ir protestuojam. Mes negalime sutikti su komunizmo laisvųjų kraštų pavergimu, su jo pragarišku teroru ir persekiojimais, bet ypatingai priešinamės, kovojam ir kategoriškai atmetame patį komunizmą, kaip doktriną, kuris ėmėsi tvarkyti žmogaus gyvenimą. Mes gerai žinome, kad pati komunizmo doktrina yra bloga, kad ji nieko pozityvaus sukurti nesugeba ir neįstengia, kad ir atvejų atvejais mainydama kailį, jos bus vienas rezultatas — kriminalinis nusikaltimas žmogaus atžvilgiu. NEP-ai, ženeviški šypsniai ir paskutiniųjų laikų atodrėkiai yra ne kas kita, kaip negudri komunizmo meškerė pagauti tiems, kurie jo nepažįsta ir kurie kad ir ant supuvusio komunizmo šlieko kabinasi, tuo padėdami jam be karo laimėti pasaulį.

Mūsų pareiga, kaip toliau teigia prel. M. Krupavičius, nenuleisti rankų, kol nebus nugalėtas baisusis komunizmo maras. Tai kovai jokia auka nėra perdidelė. Savo asmens reikalus turime palenkti Tėvynės laisvinimo iš komunizmo vergijos pareigai. Pa ilsėsim tik tada, kai įžengsime į išlaisvintą Lietuvėlės žemelę...

Ar ne gražus kvietimas ir raginimas to mūsų tautos didelio veikėjo, M. Krupavičiaus, kuris labai didelę dalį savo gyvenimo paskyrė savo tautos ir Tėvynės gerui, o ir šiuo metu, nors metų naštos lenkiamas, nenuleidžia rankų ir nesitraukia į „pensiją", kurios, žinoma, nebūtų kam ir mokėti...

Labai man patiko ir „Europos Lietuvio" pasibėdavojimas vedamajame „Tarp būti ar nebūti" dėl tos srities darbą dirbančiųjų mažėjimo, kur, tarp kita, šitaip rašoma: „...Tik ar mes galime gyventi vien duona? Ar galim gyventi ir numirti be ženklo, kad buvome žmonėmis? Žinoma, kad galim. Būsim maždaug sotūs ir patenkinti, o kai ateis mirtis, tai ir numirsime. Milijardai gyvena ir miršta. Užauga kačiukas, užauga medis miške, užauga žvėrelis ir žmogus. Tik kai imame svarstyti, kad žmogus didesnis už juos, kad jis protingas ir jausmingas, kad jam reikia tėvų žemės ir tautinio savarankiškumo, tai ir duonos kąsnis būna nebemielas"... Tikra teisybė! Rikiuokime ta kryptimi savo gyvenimą svetur!

RUDUO ATEIS GREIT...

Nors šiuo metu didžiuma mūsų rengiamės atostogauti, nors turime vidurvasarį, bet nepastebimai greit atslinks ruduo, o po jo tuoj pat ir žiema. Ne vienas mūsų, artėjant rudeniui ir žiemai, stengiasi savuosius aprengti ne tiek vasaros drabužiais, bet ypač žiemos metui. Praktiškiausia yra pasiųsti jiems vilnones medžiagas, vataliną, šiltus batus, šiltus apatinius baltinius, skaras ir t.t.

Kiekvienas siuntėjas turi atsiminti, kad ir jiems reikia laiko iš gautų medžiagų pasisiūdinti eilutes, apsiaustus ir pan.

Todėl dabar pats laikas jau tokius siuntinėlius užsakyti, kad jie laiku pasiektų adresatus. Toje srityje Jums geriausiai patarnaus

TAZAB. LIETUVIŲ SKYRIUS,
1, Ladbroke Gardens, London W.11

Tie, kurie ruošiatės atostogauti, ar prie progos apsilankyt Londone, prašomi užsukti asmeniškai į 1, Ladbroke Gardens, London W.11. (Pasiekiama požemin. traukiniais nuo Holand Park stoties arba nuo Ladbroke Grove stoties, gi autobusais ypač patogu pasiekti Nr. 15, 7 ir 52.

Suprantama, kad atostogoms vykstant kiekvienas turi išlaidų, tačiau visiems, ypač gyvenantiems Anglijoje, duodama be jokių nuošimčių lengvos išsimokėjimo sąlygos.

Todėl, jei jau siunčiate, tai visada pirmoje eilėje užsukite, ar parašykite šiuo reikalu: **TAZAB, Lithuanian Dept., 1, Ladbroke Gds., London W.11.** Skubiam reikalui esant prašoma skambinti telefonu **PARk 2139.**

Siunčiame nemokamai lietuvių kalboje iliustruotus katalogus. Pageidaujantiems pasiunčiama pasirinkimui medžiagų pavyzdžiai.

ŠIUO METU DAUG PREKIŲ, YPAČ MEDŽIAGOS IR ODOS YRA ŽYMIAI ATPIGINTOS!

LIETUVIAI INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI

Šiuo pavadinimu kuris laikas ređaguojamas didžiulis kultūriškai istorinis lietuvių inžinierių ir architektų šeimos veikalas jau pradėtas spausdinti Tėvų Pranciškonų vienuolyno spaustuvėje, Brooklyn, N.Y.

Veikalas pradedamas liet. inž. ir architektais kovotojais ir žuvusiais už Lietuvos ir kitų tautų laisvę nuo 1792 metų.

Toliau aprašoma inžinierių valstybinė ir kūrybinė talka Lietuvos Nepriklausomybę atstatant, administracines įstaigas organizuojant, krašto apsaugą stiprinant, pramonės įmones kuriant, susisiekimo kelių, miestų ir žemės ūkio statybą vykdant.

Pateikiama technikos mokslų mokymo eiga bei pažanga Lietuvos aukštosiose ir aukštesnėsėse technikos mokyklose, Vilniaus Akademija (1579) pradedant ir dabar veikiančiu Kauno Politechnikos Institutu baigiant. Čia duodama ir Vokietijoje veikusių technikos mokyklų apžvalga.

Dar toliau: liet. inžinierių, architektų, technikų, matininkų, kultūrtechnikų ir studentų technikų organizacijų veikla Lietuvoje, o ir organizacijų ir daugiau kaip 1000 liet. inžinierių ir architektų laisvajame pasaulyje visokeriopa veikla ir jų periodinė spauda.

Suregistruota inžinierių ir kitų lietuvių išradimai, technikinių mokslo sričių knygos ir straipsniai ir kitos informacinės žinios.

Pateikiama mirusiųjų ir žuvusiųjų inžinierių, architektų ir technikų nekrologai 1945 metais pradedant.

Kai kurioms veikalo apžvalgoms dar trūksta šių svarbių žinių, t.y. apie: Aukštesniąsias technikos mokyklas Vilniuje ir Schwaebisch Gmuendėje; Lietuvoje veikusias: kultūrtechnikų - matininkų; technikų (Kauno ATM baigusių) ir studentų technikų (STD) organizacijas. Reikalingas ir Švietimo Valdybos potvarkis, pagal kurį buvo pavesta ATM Kaune, AKGM Kėdainiuose ir Aukštųjų Karininkų Kursų technikos specialybes baigusiems suteikti inžinieriaus vardą. Taip pat būtų gera gauti VDU Technologijos fakulteto, ATM Kaune ir AKGM Kėdainiuose pilnos mokslo programos.

Spausdinimo metu minimalinė ir vienkartinė veikalo prenumerata iki 1959.I.1 — 3.00 US doleriai, o nuo šios datos — 5.00 US doleriai.

Visus mielus inžinierius, architektus ir technikus prašoma paremti veikalo išleidimą siunčiant prenumeratą, aukas, aukščiau minėtas trūkstamas žinias ir trumpas biografijas šiuo nauju adresu:

Mr. K. Krulikas, 93-11 114 St., Richmond Hill 18, N.Y., USA.

TRYS PENKTADALIAI BE RAUDONŲ KAKLARAIŠČIŲ

Šį pavasarį Lietuvoj buvo 3642 pionierių draugovės, kuriose buvo apie 152.000 pionierių (Pionieriai — skautų „vilkiukus" bei „paukštytes" pamėgdžiojanti komunistinio jaunimo parengiamoji organizacija vaikams nuo 7 iki 14 metų amžiaus, tai yra 1-7 klasių moksleiviams).

Mokyklų to amžiaus vaikams šį pavasarį buvo apie 3900, o mokinių 1-7 klasėse arti 370.000. Taigi pionierių organizacijon yra įtraukta apie 41-42 proc. visų to amžiaus moksleivių. Apie 260 mokyklų dar neturėjo pionierių organizacijos. (LNA)

DĖL INCIDENTO SU O. LEPEŠINSKAJA

Sovietų ambasada Briuselyje praneša:

„Kai kuriuose dienraščiuose pasirodė pikti šmeižtai dėl Maskvos Bolšoj - Teatr balerinos O.V. Lepešinskajos ir Rusų ambasados Belgijoje. Ryšium su tuo ambasada paaiškina, kad panašios insinuacijos gali kilti tik iš aplinkos ar asmenų, kuriu kol kas neatbaido jokia priemonė ir kurie siekia nutraukti Sov. Sąjungos dalyvavimą Briuselio parodoje, sumažinti publikos dėmesį rusų pavilijonui, per šį pavilijoną parodos programos ribose organizuojamam kultūros ir meno veikimui skandinti ir pagaliau, o tai yra šios parodos pagrindinė mintis, draugystei ir bendram tautų susipratimui griauti.

„Tas faktas, kad O.V. Lepešinskaja ir toliau lieka Maskvos Bolšoj - Teatr vaidinimuose, yra geriausias atsakymas į visus tuos piktus šmeižtus".

Iš „Standaard", 1958 m. liepos 2 d.

Skaitytojų laiškai

PABANDYKIME

„E.L." 24 nr. p. Vyt. Andruškevičius pasirodė su nauju pasiūlymu: „Pabandykit atsakyti". Tai primena buvusius panašius skyrius nepriklausomos Lietuvos laikraščiuose antraštėmis: „Kas klausia — neklysta", „Sveikatos patarėjas", „Advokato patarimai" ir pan.

V.A. siūlymas remtinas, nes mes visi turim eilę mums galvą kvaršinančių klausimų ir norėtume gauti į juos atsakymą. Šis skyrius, jei juo daugelis domėtųsi, žymiai praplėstų mūsų žinių akiratį ir gal daugelį paskatintų daugiau galvoti. Bet spėju, kad bus žymiai daugiau klausinėtojų, negu atsakinėtojų, nes daug lengviau klausti, negu atsakyti...

1) Aš neįsivaizduoju jokio sukilimo be vado. Liaudis, ar vad. pilkoji masė, nesukils, jei neturės vado, kuris, aišku, dažniausiai išauga iš tos pat liaudies. Tas darbininkas, kaip sako p. V.A., kuris pirmas meta kastuvą — jau tampa vadu. Greičiausiai jis to kastuvo taip sau tyliai, nepastebimai nenumeta, o sviedžia jį demonstratyviai ir gal paleidžia uždegantį šūkį, kuriuo apsikrečia minia.

2) Dėl jeknų ar kepenų tai čia nėra ko daug sukti galvos: abu žodžiai lietuviški ir abu geri. Lietuvoj gydytojai labiau mėgo žodį „kepenys". Tik reikėtų atsiminti, kad Lietuvių kalbos vadovas liepia sakyti k e p e n o s, o ne „kepenys" ir j e k n o s, o ne „jaknos".

K. Valteris

ATSAKYMAS P. K. VALTERIUI

Per ginčus į neapykantą,
Per diskusijas į susipratimą.

Mūsų spaudoje laikas nuo laiko pasirodo protestų dėl vartojimo mūsų kalboje tarptautinių žodžių. Bet be jų, deja, jokia kultūringa kalba negali išsiversti. Argi išbrauksim iš savo žodyno žodžius: respublika, konstitucija, matematika, koncentracijos stovykla ir pan.?

Prieš keleris metus mūsų simpatingasis poetas Faustas Kirša sukėlė didelį triukšmą mūsų spaudoje, siūlydamas išmesti iš lietuvių kalbos žodį „ponas", girdi, jis yra slavų kilmės. Bet kai prisiminė, kad ir galva, nosis, akys, ranka, stalas ir t.t., ir t.t. yra taip pat slavų kilmės žodžiai, — nusileido. Be to, jo siūlomojo žodžio „viešpats" vietoj „ponas" niekas nenorėjo priimti. Kalboje paliko ponas ir viešpats, abu savo vietose.

Dabar vėl „Europos Lietuvy" 1958.VII.3 p. K. Valteris protestuoja prieš svetimą žodį „diskusiją", kurį siūlo pakeisti lietuvišku „ginčas". Bet kaip anuo pono, taip ir šitu atveju vieno žodžio kitu jokiu būdu negalima pakeisti, nes kiekvienas jų turi skirtingą atspalvį ir prasmę. Pvz., girdėjau Einšteino įdomias diskusijas su kitais mokslininkais, arba, Dr. Salk diskutavo su savo kolegomis. Abiejuose sakiniuose žodžių „diskusijas" ir „diskutavo" negalima pakeisti žodžiais „ginčus" ir „ginčijosi". Taip pat kaip ir vietoj „Nesiginčykit, vaikai!" negalima pasakyti „Nediskutuokit, vaikai!"

Mokslininkų rimtos diskusijos nevadinamos ginčais. Kai mokslininkai tikrai susiginčija, tai aišku, kad griežčiau pasikalbėjo ir nesutiko nuomonėmis. Man rodosi, kad ginčai nesutaiko žmonių, kaip mano p. K. Valteris, o, atbulai, dažniausia juos išskiria, ar bent palieka nemalonių prieskonių. Ginčai beveik visados vedami nekantriai, pakeltu tonu, kaip teisingai pažymi p. K. Valteris: „Barbora gerai iškoneveikusi mane". Diskusijose gi negalima iškoneveikti oponento, nes diskusija turi būti kultūringas, ramus ir mandagus nuomonių pasikeitimas. Todėl ne ginčas, o diskusija, galinti suvesti žmones ne tik į draugystę, bet ir į ...moterystę, kaip p. K. Valteris nori.

Romoje Didžiosios savaitės metu, prieš Velykas, Tėvų Jėzuitų Bažnyčioj vedamos dviejų jėzuitų diskusijos (ne ginčai). Vienas jėzuitų, apsimesdamas ateistu, heretiku, puola religiją, religijos dogmas, o kitas jėzuitas aiškindamas gina jas. Tokiu būdu jie diskutuoja, o daugybė žmonių, net netikinčiųjų, klauso. Tos diskusijos būna labai įdomios. Priešrinkiminėse kampanijose būna taip pat diskusijų ir ginčų. Kiek diskusijas yra įdomu klausyti, tiek ginčų niekas nemėgsta.

Jokia kalba nestovi vietoj. Ji nuolat keičiasi, įgydama naujoviškų, kartais svetimų žodžių, kurie prigyja kalboj, kaip, pvz., tri būna, tonas, oponentas, kompleksas, diagnozė, eventualiai ir t.t. Kalbėdami lietuviškai turėtume vengti tokių baisenybių, kaip „draivinti" ar „laikinti", bet be kai kurių svetimų žodžių, kuriuos vartoja visas civilizuotasis pasaulis, ir mes negalim išsiversti.

Linkėčiau, kad mūsų tarpe, ypač spaudoje, būtų daugiau diskusijų, o mažiau ginčų, tai ir susiprasti bus mums lengviau.

V. Lozoraitienė

„CINEMASCOPE" KAUNE

„Romuvos" kino teatre Kaune (brolių Steikūnų pastatydintas prieš pat karą, Laisvės alėjoj 36 nr.) įrengtas ekranas ir aparatūra plačiaekraniniams filmams rodyti. Tai antras toks kino teatras Lietuvoje. Prieš kiek laiko toki įrengimai buvo įtaisyti Vilniuje naujame „Pergalės" kino teatre. Kauniškiame ekranas esąs didesnis net negu vilniškiame. Akustikos sumetimais, teatro sienos išklojamos Grigiškių popierio fabrike gaminamu pliušo kartonu. (LNA)

! PRAŠOM ĮSIDĖMĖTI !

Geriausios rūšies ir vertingiausi vaistų siuntinėliai paruošiami patyrusio vaistininko priežiūroje, ir šitos srities visokios informacijos

NEMOKAMAI DUODAMOS:

ACTON PHARMACY (EXPORT) LTD.
24, Church Road, London, Acton, W. 3.
Telefonas: (Londonas) ACOrn 0712

Savo giminėms ir draugams galite padėti siųsdami vaistus ir kitokias prekes

PAPRASTU AR ORO PAŠTU

Priimame užsakymus iš Didž. Britanijos ir kitų kraštų. Prašom rašyti lietuviškai, ir atsakymas jums išblaškys betkokius abejojimus.

Mūsų specialybė:
PAŠTU SIUNČIAME: **mišrius siuntinius,** įskaitant vaistus, **klausai stiprinti aparatus, tekstilės gaminius, apavą, odą, kojines, įrankius, maistą** ir t.t.
JŪROS KELIU: **Singerio siuvamąsias mašinas, dviračius, mezgimo mašinas.**
Priimame išsiųsti ir pačių Didž. Britanijos karalijoje supirktąsias prekes.
Prašykite smulkesnių nurodymų ir patarimų.
MES PRISITAIKYSIME PRIE JŪSŲ NORŲ IR REIKALAVIMŲ!

MIELI SKAITYTOJAI,

Praktika parodė, kad ekonomiškiausia siųsti į Lietuvą savo pačių supirktas dovanas. Tokios rūšies siuntinius ekspedijuoti specialistai yra:
Lithuanian dep., P.&B. SUPPLY CENTRE LTD., 8 A, Thurloe Place, London, S.W.7.

Telh. Kensington 4281.

Galima taip pat sudaryti siuntinius ir iš mūsų krautuvėse ir sandėliuose esančių prekių. Turime viską ką Londone galima turėti ir kas į Lietuvą siunčiama, įskaitant vaistus, maistą, avalynę, rūbus ir t.t. **Rašykite lietuviškai! Aplankykite mus!**

EUROPOS LIETUVIS — THE LITHUANIAN WEEKLY. Redakcijos ir Administracijos adresas: 1, Ladbroke Gardens, London W.11. Tel. PAR 2470. Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra Prenumeratos kaina: metams — 40 šil., 6 mėn. — 22 šil. Doleriu kraštuose — 6 dol. metams. Skelbimai — spaudos eilutė arba jos vieta 1 šil. Atskiras numeris 1 šil. Leidžia — Lietuvių Namų Akc. Bendrovė Leidimo Tarybą sudaro — DBLS-gos Centro Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai: Vokietijoje — E. Simonaitis, Prancūzijoje — O. Bačkienė, Belgijoje—P. Sekmokas, Šveicarijoje —A. Paulaitis Švedijoje — J. Pajaujis, Italijoje — kun. V. Mincevičius, Danijoje — A. Bričkuvienė, Austrijoje — Msgr. K. Razminas, D. Britanijoje — M. Bajorinas.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd. 1, Ladbroke Gardens, W.11, Telephone: PAR 2470.